« بوزانتيون »
ارمنيجه يوميه وسياسى غزته . صاحب امتياز ومدير مسئولى
بوزانت كچيان
مطبعه سى وادارهخانه سى باب عالى جاده سنده ٣٨ نمرولى دائرهٔ مخصوصه ده در

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. Տարեկան 7 մէճ. վեցամսեայ 3½, եռամսեայ 2։ — Արտասահման 40 ֆր. վեցամսեայ 20, եռամսեայ 10։ Թղթատարի ծախք մեր վրայ, բաց ի Եոմբ Լոքալէ։

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ
Ի գիմաց Թերթին կ'ստորագրէ մի միայն
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆԸ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն գրութիւնք

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien
Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab Aali Djaddéssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 277 | Կ. ՊՈԼԻՍ՝ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 1897 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 25/7 ՀՈԿՏ. | 11 ՃԷՄԱԶԻ ԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1315. | 25 ԻԼՈՒԼ 1313 | Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 277

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԱՌԱՋԻԿԱՅ ԵՂԱՆԱԿԸ

Աշունն արագօրէն կ'յառաջանայ, և շատեր որք ամրան մէջ խսկ ազբուական գերագոյն խնդիրը կարգի չեին կրցած դնել, մտահոգ կ'դիտեն ձմրան մօտենալը։ Պոլսոյ աղքատներուն համար այս ձմեռ կ'նշանակէ սուղ հաց և սուղ ածուխ։ Թէպէտ մեր ... Անխական գաւառներու մեծ մասին մէջ հունձքն առատ եղած է այս տարի, բայց Պոլսոյ հրապարակին այն պայմանն ենԹարկել կ'մնայ ... որ այն ... Ասկէ պոռնացուցին վիճակը մը չէ ինչպէս առաջին օրէն ի վեր նշանակած ենք, մ ինչպէս մեր Թուրք պաշտօնեայից ... Բայց այս այնպէս չէ ցորենի գինը ինկած, բայց հացը չամեցաւ, միայն թէ ամէնէն աւելի ուշադրութեան առարկայ եղած փուռերը քիչ մը ճերմկցուցին իրենց բաց առաջնոյն ծախսածուաղ հացը ... այնպէս յոյս չկայ որ աղքատ ժամ հաց ունեն այս ձմեռ ... կ'բաւէ թէ հիւանդ պատկերամին պատճառաւ և տեղ տեղ ալ աղջատներու պատճառաւ, ածուխը քիչ է այս տարի, և հետեւապէս սուղ։ Մեր ազգային դասակարգի անակներուն մէջ ալ վաճառանի դրութիւնն ընդունուած չէ որ հանքածուխ վառելով գերծ մեան փայտէ ածուխ վաճառող տեղացի անխորհ խանութպաններուն խարդախ և անամօթ շահադիտութեանց։ Հանքածուխ ընդհանրացումը ջերմութեան խնդրոյն մէջ պարտադրում պիտի ըլլար մեր աղքատ դասակարգի համար, բայց տունները անոր համեմատ շինուած չեն, ընտանեկան նախապաշարումները տակաւին տունէն կ'վանեն ինչպէս եզան միսն՝ անանկ ալ հանքածուխը, և ամրան են տաքցեկ ամիսներուն մէջ խսկ մեր ակնարկած դասակարգ չի յաջողեր ... մը մէկ կողմ դնել, ձմեռնամուտին ... մը դնելով շատ մը հոգերէ ազատ մնալու համար։

Ամենավերջին դաշտերն ու ընտանեկան տագնապներու կամ դժուարութիւններու երեսէն, Թէեւ այս տարի ... մէջ խսկ սովը աւ կամէն աւելի աղքատներ պիտի սննէնանք։ Թէև կամ Թաղեր որ բաց ... պիտի նիւթեն իրենց աղքատներն հոգալու, ինչպէս Խաքգեղ և Գասըմ Փաշա, բայց Յարմար գաւառներու մէջ աւելի ... պիտի ըլլան աղքատ, չքաւոր կամ անոք դասակարգերը։ Այս մարդիկ անցեալ ձմեռ մեծ մասամբ մը պատսպարուեցան ու խնամուեցան ... հիւ գանազան փայլիններու նպաստամատոյց ձեռնարկներուն։ Բայց ասոնք այս գարնան դադրեցուցին հանգամանքութիւնն այլ նպաստի բաշխումներն ալ, ձանուցանելով աղքատներուն ալ իրենց գիտուն ձաւը ... ։ Այսպէս իրենք իրենց Թողուած չքաւորներն ի՞նչ պիտի ըլլան այս ձմեռ։ Ահա խնդիրը, զոր՝ երաւ՝ քիչ մը կանուխէն կ'առաջարկենք, գի, նախ ձմեռ կանուխ կ'սկսի գաւառներուն մէջ, և երկրորդ, հիմակուընէ եԹէ խորհին սկսինք այս մարդասիրական խնդրոյ վրայ, հազիւ Թէ մինչև ձմեռ որոշման մը յանգինք։ Տնտեսական փոխանակութիւնը լիովին ուննեցած արդէն չորքէ մեր վարչական ու բարեգործական մարմնոց ու կամաւորութեանց ծանուցման դանեալ ... ինչպէս և այսպիսի ձեռնարկութեան մը յարաբերութեան ... դժուարութիւններուն ու յապաղումներուն։

Ամէն սուրհանդակաւ բազմաթիւ նամակներ կուգան մեզ գաւառներէն, բայց հազիւ մէկ փոքր մասին տեղ կրնանք գտնել մեր Թերթերուն մէջ։ Բայց արդէն հրատարակուածներէն ալ իմացած են ընթերցողք թէ բարոյական ծանր գանգատութիւն մը պիտի ըլլար ու պզտալի սխալ մը աղքատներու, չքաւորներու և անոք տղաքներու ձմեռնային վիճակը նախօրէն հոգալու։ Գոհացուցիչ է որ գրեթէ ամէն տեղ ազգային պաշտօնէութիւնք քիչ շատ կազմակերպութիւն մը տուած են աղքատախնամ ու ամեղախնամ գործին, բայց միայն դրամներով, արձանագրութիւններով և հանգանակութեան ցուցակաւ ո՞րչափ ինչ ձեռք կրնայ բերուիլ, եԹէ ազդին չէ երկրին աւելի բարեկեցիկ մասերը պահ մը չմտածեն նուազ բախտաւորներու վիճակին վրայ։ Պէտք է որ բարեգործական այս աստուածահաճոյ ձեռնարկութիւն կեդրոնէն խսկ մղում, ոյժ, ուղղութիւն առնու։ Ազգ. Վարչութեան համար ալ հիմակուընէ մտածելի են գլխաւոր խնդիրն այս է, գինուԹակամէկեանքի պահանջումը դեր ի վեր է քան զամէն խնդիր։

ԳԱՒԱՌԱՑԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ԹԻՆՈՍԻԶ
ԿԱՄ ՎԱՂԱՄԵՐԻԿ ՀԱՐՍԸ

Ամրան առչորդ ամիսներուն, մինչև սեպտեմբերի 15 ալ, Խարբերդ և Մեզիրէի բնակիչները ... ունին։ Շատ բարեբաղդ է որ գիւղերնոյ տանիքը կ'պառկին։ Այս բացօԹեայ ննջարանին հեշտանքը չատ բանաստեղծական է։ Երկնակամարն աստղերով կ'շողշողայ գլխերնուս վերեւ, և իր լուսափայլ երազին շլացութենէն արԹնցող կուսին աչքերը վերն ասուպները կ'տեսնեն որ կ'Թռչին լայնարձակ, լուռ տարածութեան մէջ։ Երեկոներն երբ վերջնալոյսը կ'նուաղի, դաշտէն ու չուլայէն վերադարձող այրերն ուղղակի վեր տանիքը կ'ելլեն, ուր հարսներն ու աղջիկներ իրենց խնամոտ մատներով արդէն չոկած են անկողինները։ Վերմակները բարձաձեւ ու բամբուշիկ ծալուած են սնարին կողմը, սաւանը կ'տարածուի յոգնած իրանն իր բոլոր երկայնքին վրայ ընդունելու չափ մեծցորդ մասն ... քան այն ... պաշտօնաներուն ձեռնարկութիւնն յանկուցիչ բան մը չէ կարելի երեւակայել խոնջած մարդուն համար, որ ... ջանասիրութեան քանակութեան ... սանդուղէն վեր ելլելն ու այդ ... ընկողմանեն վրայ ... մէկ կ'ընէ։ «Օ՜ֆ..» ... Ան տունը կ'բերէ ... Թանապուրն, և սեխն ու ... աստղերը ..., ... ընԹրիքի մը սահմանին համեմատ, որ սակայն վերջին տարիներուս մէջ կարելի եղածին չափ համառօտուած և մինչև ... հացի պատառի մը յանգած է նորեն։ Բայց նոյն բանն է, խորտիկ Թէ հացիկ, ընտանեկան մեղանին վրայ դրուածը միշտ անուշ է. Կ'բաւէ որ «Ճենճոյ ողջութիւն», զուարԹամտութիւնը բնորոշն այդ սեղանն, այն տանն փշրանք ալ կ'հիւտացնէ սեղանակիցները։ Ընտանեկան խօսակցութիւնները ... ու ընծացին կ'դառնան։ Այն օրուան ... մէջ դէպը կ'պատմէ. ... մատներն վրայ ... ամէն վերջ խոյկութիւններով։ Կիւխերը ... կ'կատակին, տղաները խընդուքը կ'ծանոթ ... փուած կեռաշայն քրքջներու և ... մը հեռու տանիքէ ... կ'արթնցնէ բոլոր ձայներուն վրայ։ Այսպէս ... Թաղերն ընտանեկան ցայգահանդէսի մը հերպարանքը կ'առնուն, որ ամէն գիշեր իր չորը (...) կ'քաշէ մինչեւ որ Միւեզզիններու ... միկայածայն ներբողներ ... լուսին ու աստղերուն Աստուծոյ ... Ան տանէ կամաց կամաց ձայները կ'նուաղին ...

տոկալ, այլ իրենց նիւԹական մերկութեան մէջ բարոյական մերկութիւնն ալ երեւան կ'հանեն։ Մինչեւ անգամ պնակալէզ մը կ'ըլլան իրենց հաւատքի լեզուաւ, ամէն գաւաԹի, ամէն պատառի մօտիկ, քան Թէ պարտաճանաչ ու ժուժկալ մարդ մը։ Իրենց բոլոր արժանապատուութիւնն հաւատքներու վերածուած է կարծես, այն ընդհատ օփերուն զոր կ'արձակեն առաւոտ օղիի սեղանին վրայ նստելու չորս տնեցած անեններին, երբ երկար ... հուսկ ... փառքերը կը ... Տեսած, վայելած մարդ բոլոր ներքին պարկեշտութիւնն ունին առանց։ Ասանկ հայր մ'էր Դաւիթ աղան Թինօսի հայրը։ Բնաւ պիտի չխորհէր ... Թէ, մեզ է իր խեղճն այղիկան քրոնա ... ։ ... իր օղիին ծառայեցնելը սակայն որովհետեւ աւելի կենսական կարօտութիւններէ ալ զրկուած էր, աղջիկն իր բոլոր վնասակն հօրը գիւղը Թափած քիչ կ'սեպէր, այնպէս որ հօրը Թէ' պէտքին ... Թէ վայելմունքին ... Բայց Թինոսի սիրտն ալ ... կ'նուաղէր երբ կոտայն կ'բաէին իրեն Թէ Դաւիթ աղան ... կաւ ... ունին ... եդբ ... Այն տուներն է գացեր, օղի է ուզեր, ձմեռուկ է կերեր։ Ամէն օր աչ ու գողի մէջ էր որ հօրը մէկ նոր անդէպ ընԹացքը չլսէ, վասն զի խեղճ աղջիկն, ինչպէս ո՛ր կ'պատմեն երբեմն, հակառակ ժառանգականութեամբ մը հօրը տարապայման անկիրթութեան հակառակ, տարապայման փափկանկատութեամբ մը օժտուած էր։ Պիտի ըսենք Թէ հայրն ո՞րչափ գիւրազգած էր իր հանգստութեան գեղձ պայմանին ... Թիւնն աղջկան բնաւորութեան փոխանցուելու տուն, պատաշածին ու վայելուչին գիւրազգածութիւնն է դարձեր նոյնչափ, և բնութիւնն աղջկան մէջ հայրը սրբագրել ուզեր է կարծես։ Բայց ո՛րչափ տառապեցուցիչ է եղեր խեղճ աղջկան այս փափկանկատ սրտին որովհետեւ զգալ բայց համբերել միայն գիտէր....

Համբաւ'րել նաև կեսուրին աներաւ վարմունքներուն։ Դէչ կին մ'է եղեր այս կեսուրն, ու նախ իր որդին, այսինքն հարսին ամուսինը պաղեցուցեր է անէն։ Իր բանէն է եղեր հաւնած մէկ երիտասարդը տունէն ... երեւ իր աղջկան։ Իր տղան կ'ընդդիմանայ այս ծրագրին, որովհետեւ տան ներդաշնակութեան կործանումն էր այս կարգադրութիւն։ Թէպէտ հարսն ալ այս կարծիքն ունեցեր է. ... ինչպէս կաշած է կեսուրն որ միտքի կ'դնէ լաւ վրէժ լուծել անկէ։ Ալ ամէն օր ոտգտանք մը, ամբաստանութիւն մ'էր որ իր որդւոյն կ'ընէր հարսին վրայով։ Էերջապէս տղան կը զզուի ու կ'Թողու ընդ միշտ ընտանեկան յարկը։ Թինոսի սիրոյ վառարանը կը մարի, և ալ 7 տարի իր դէմը պիտի ունենայ միայն իր բարբարոս կեսուրն, անոր կծու լեզուէն պիտի ծեծուի միշտ. սիրտ մը պիտի ըլլայ որ արիւնի, ... մը պիտի ըլլայ որ հեւայ միշտ այն բանտին մէջ որ կեսրոջ տունն է։ Անիկա մինչեւ վերջին շունչը պիտի աշխատի սակայն, անիկա պիտի հիւծի, մաշի, սակայն միշտ պիտի աշխատի հեւացին, որ ապրի ու ապրեցնէ իր գանձերը։ Եւ ո՞ր ճամբան, ո՞ր ելքն է որ քեզ պիտի ազատէ այդ խաւարի բանտէդ, ո՞վ ծաղկածի աղջիկ։ Մահո՞ւան ելքը....

Անցեալ օր Օհանենց դուռնէն կ'անցնէի. Թինոսի դուռը ներսէն էր. կմախք մ'էր կարծես որուն վրայ ճերմակ չղարչ ձգած ըլլային։ «Տղգ. Միքայէլը բերի՞ք», ըսի անոնց. անիկա լաւ բժիշկ մ'է, կ'աղեկցնէ։ Ան տունէն ինծ նայեցաւ նէ, իր միամտած չունչէն անանկ հառաչ մը արձակեց որ կենսակարօտ ոսկորակոյտին բոլոր խուլերէն վեր կուգար։ Աստուած մը եԹէ լսէր այդ հառաչանքը, կեանքը պիտի պարգեւէր անոր։ Բայց Աստուած լսած էր անշուշտ, և Թէպէտ աւելի լաւը պարգեւած անոր. Մահը.

դին և քուրն-աստղերէն վազած մօլութիւն մը,—բոլորին առանձնութիւնը կ'ծանրաբեռնէ հեշտամթերը...։

* * * Մեր տանիքին չատ մօտիկ դրկիցի տանիքին վրայ կ'պառկէր նէ։ Անունը Թինոսի էր։ Մահիճը ձգուած էր ազգարձին և ո՛չ գիրքով որ գըրանիքին մեր կողմն էր։ Երբոր մութը կ'կոխէր կ'գէին անոր խեղդուկ ձայնն, ըհը, ըհը, ու կ'ըսէին «հիւանդ հարսը մահիճը մտեր է նորէն»։ Իր կողմը կ'դառնայի և մութին մէջէն սեւ մազերով գլուխը կ'ընդնշմարէի բարձին վրայ դրուած եւ կ'երեւակայէի փարչարուած էութեան մը բոլոր առանձնութիւնը։ Թշուառը միշտ պիտի մեկուսանայ. գէթ երկու ոտքի չափ ըլլայ, անդին պիտի երԹայ տանելի որք չեն տարակուսի։ Անդունդի մը պէս կ'երևէր աչքիս այն կտոր մը հեռաւորութիւնն զոր անոր մահիճը միւսներէն կ'զատէր, ոչմէ ... երբ անդին կնիկն երկանք հետ կ'խօսէր ... եղբայրութեան բոլոր լրբութիւնովը, դէ իր կցորդքէն կ'փրցնէր ըհը, ըհը ... Զարմանք, հետեւաբար երջանիկ մանուկներ ... կ'ճառագեն մահին քով, մանը կակուղ բերնով կ'պատմէ Թէրլ գրէին, հէքեա'թ, իսկ նէ հեռուն կ'հազայ նորէն, այսինքն իր հիւծող մարմնոյն տրտունջը, սպառող կեանքին բողոքը կ'նրգէ ցաւագին, խեղդուկ ըհը, ըհը.... 22 տարեկան է, և այդքան ծաղկատի պիտի մեռնի, խեղճ հարսը պիտի մեռնի՜ կ'ըսէինք։

* * * Ու մեր սեղանին վրայ պատմութիւնը կ'փոխվայի։ «Տարիէն աւելի է որ այսպէս է այս հարսը. ձայնը մարեր է բոլորովին, ինքն ալ հալեր ու մաշեր է։ Կեսրոջ տունէն զինք հոս, իրենց տունը բերած են Օհանենք, որ նայել տան, բայց յոյս չկայ»։ Իրաւ չատ բարր ... որ ... մա ... իրենց զաւկին պէս բերեր կ'խնամեն։ Եւ արդէն ժամանակին ալ իրենք պահեր ու կարգեր են այդ աղջիկը։ Ան՛գճ աղջիկ, ի՜նչ ծաղկած առողջութիւն մը ունի եղեր յառաջ, ի՜նչ գօրեղ կազմ մը, «գօնը» գեղինը կ'կաԹէ եղեր կ'ըսեն Օհանենք. սակայն վիշտը զինք հոս բերած, հասուցած է։ Հապա ո՛րչափ կ'գովեն անոր բնաւորութիւնը։ Պարկեշտ, զուարթ, անաչէն, հեզիկ, աշխատասէր աղջիկ մ'է եղեր։ Ամուսնանալէն 6 ամիս վերջն երիկը կ'ձգէ Ամերիկա կերթայ, 7 տարի կ'անցնի և օր մը ոչ սառակ, ոչ իսկ նամակ մը չի ղրկեր իրեն։ Իսկ նէ իր բախտին համակերպած, գիշեր ու ցորեկ անդադար աշխատելով Թէ ինքզինքը կ'ապրեցնէ եղեր ու Թէ' կ'օգնէ իր կեսրոջ ու հօրն ապրուստին, որովհետեւ այս երկուքն ալ ունի եղեր, հայր մը և կեսուր մը, ու այս երկուքին մէջն է իր բուն պատմութիւնը....

* * * Երկուքէն ալ չատ տառապած է խեղճ աղջիկը, բայց այլապէս։ Հայրը ժամանակին ունեւոր եւ յետոյ կորուստներու բերմամբ չքաւորութեան մատնուած այն ... մարդոց ... է որք Թէեւ աղքատ, սակայն միշտ ... պահանջոտութիւններ ունին, գղին ու ... Թէյն ու սուրճը։ Անցեալէն մնացած փարթամախօսութիւն մը կայ իրենց լեզուին վրայ, եւ որը ու կերակրոյ վայելմունքի պէտքեր ունին ... ... խորժակներուն եւ զգայարանքներուն մէջ։ Փարթամախօսութիւն ըսած առաջին հանգամանքն ... երկու տարբերէ կ'բաժնեն իրենց համար, մէկ մը հարուստ մարդու, ... վերնանաց ... կայանած մարդու յատուկ լեզուաշատութեանց, մէկ մ'ալ այդ գիտակցութենէն Թէ այս օրուան այս հարուստներն իրենց փարան են կերեր, Թէ անոնք բարոյապէս պարտ են իրենց աղէկն։ Այս գիտակցութիւնն է որ արամատական ... մը կ'դնէ իրենց բարձր ձայնին մէջ և իրենց չատախօսութեան վեհմ բան մը կ'խառնէ։ Սակայն ասոնկներն հասնելոք, ախորժակասէրներ են վերջապէս, որք իրենց անձին համար կարծես միայն զգացում ունին այլեւս։ Աշխատութեան նեղ պայմաններուն չեն կրնար երբեք համակերպիլ. իրենց վրայ ծանրացող ընտանեկան պարտքերու մտածումէն երբեք չեն կրնար

ու ալ չենք լսեր անոր խեղդուկ ձայնն աստղերուն տակ, ըհը, ըհը ըհը...

* * * Ծղրտակցու-Բէ-Նը. Գրուած է Թէ մեր նախածնողաց մեղքն էր Գիտութեան ծառին պտուղէն ուտելնին. մարդկութեան մեծ մեղքն ալ անշուշտ տգիտութեան պտուղէն խուզոր մը խածած ըլլալն է. իսկ այն վշտամեթիկ հարսներուն մէկ մասին մեղքն ալ անշուշտ այս է որ այլանդակ հայրեր, անհոգ էրիկներ եւ գէշ կեսուրներ ունեցեր են.... Խ. Թ.

Խարբերդ

ԵՕԹՆԵԿԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ ՄՈՒՇԷ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի.)

ՄՈՒՇ, 11 Սեպտ. 97.

Կ'իմանանք Թէ տեղւոյս Բաղ. Ժողովը գրութիւն մը ուղղելով Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, խնդրած է որ Մշոյ վանքերու և դպրոցներու հսկելու համար ուԹ-տասն վարդապետներ ղրկուին Արմաշէն և Ս. Երուսաղէմէն, որք միանգամայն պաշտօն ունենան քարոզելու և հոգեւորապէս մխիթարելու ժողովուրդն ալ։ Այս մասին ուրիշ առԹիւ երկարօրէն պիտի գրեմ։

* * * Ս. Թարգմանչաց վանքի վանահայրը, Տ. Յովհաննէս Ծ. Վրդ. Մուրատեան որ խոր ծերութեան հասած է՝ քանի օրէ ի վեր հիւանդ է։ Այս վանքն ալ գրեԹէ միաբան չկայ, բաց ի Տ. Յովհաննէս Վրդ. է որ դրաւած է ժողովրդեան համակրանքը։ Ցիչեալ Ս. Հայրը չունի յաջորդցու, եւ ոչ հսկող մը անման Թարգմանիչներու չիրիմներուն։

* * * Հակառակ ջերմագին ակնկալութեան, Պատրիարքարանը տակաւին տնօրէնութիւն մը չըրաւ Ս. Կարապետի ... Մանկանոց բանալու։ Պոլսէն մեզ գըրուեցաւ Թէ մինչեւ իսկ որոշուած է Ս. Կարապետի Մանկանոցը Պատրիարքարանի հովանաւորութեանը տակ առնել։ Սակայն չատուգուեցաւ այս լուր, ինչպէս և ցարդ ապարդիւն մնացին աղջկանց վարժարանի վերաբացման համար տեղի ունեցած դիմումները։ Մենք դեռ յոյս ունինք Հայուհեաց բարեջան Ընկերութեան Ազն. անդամներու կըրթասիրութեանը վրայ. հաւատալս չի գար Թէ խղճա պիտի լքուի Մուշի միակ վարժարանին ուսանողուհիներու ո՛րքան աղաչանք պաղատանքները։ Տակաւին կ'խնդրենք ու կ'սպասենք։

* * * Յաջորդ չաբԹու պիտի վերաբացուին քաղաքիս հինգ Թաղային վարժարաններն, որոց ամառնային արձակուրդն աւարտելու վրայ է։ Պատ. Վարչութեան միջոցաւ նորոգ ընտրուած Ուսում. Խորհուրդը՝ միօրինակ ծրագիր մը պատրաստեց Թաղային վարժարանաց համար և յառաջիկային գործադրութեան պիտի դրուի։ Այս մասին ալ ուրիշ առԹիւ։

* * * Տարուանս ցորենի բերքը —Մշոյ համար — փափաքուածին պէս արդիւնաւոր չեղաւ և ցորենի կոտն որ կ'չլոցէն յառաջ 6-7 դահեկանի կը տրուէր՝ բարձրացաւ ուԹ։ Ցոյս կայ Թէ Պուլանըգէն եւ Խնուսէն, ուր ցորենն առատ է կ'ըսուի, գալիք կարաւաններու օրմուքէն, ցորենն սկսի աժաննալ։ Աստուած տայ որ աղքատներն այս տարի եւս աժանութիւն վայելեն։

* * * Եփրատ գետի կամուրջին նորոգութիւնն յառաջ կ'տարուի, եւ կ'յուսացուի որ մինչեւ աշուն աւարտի։ Այս այն կամուրջն է՝ զոր Լէնկթիմուր ժամանակին նորոգել տուած է քաղաքին վրայ արշաւելու համար։

* * * Մասնաւորապէս կ'խնդրենք ազգային մամուլէն որ հաճի աղջկանց վարժարանի մասին կրԹասէրներու ուշադրութիւնն հրաւիրել։ Մշոյ իգական սեռի կրԹութեան համար անմոռանալի բարիք մը պիտի ըլլայ, եԹէ յաջողի այդ վարժարանի վերաբացումը։ Երեւակայեցէ՛ք, խնդրեմ, այսպիսի ընդարձակ Վիճակ մը ուր մէկ հատիկ դպրոց մը կայ աղջկանց, այն ալ հերուընէ ի վեր փակուած է։

ԳԵՂԱՄ

ՀԱՆՐԱՑԻՆ ԳՈՐԾԵՐԸ ԻՏԻԱՐՊԷՔԻՐ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի)

Զեռոււ Տղղ ... կորբելը

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐ, 8 Սեպտ. 97

Օգս. 19ին, Օգոստ. Վեհափառին Գահակալութեան տարեդարձին առԹիւ. Առաջնորդանիստ Ս. Կիրակոս եկեղեցւոյ եզական զանգակատունն իր դիրքովն ու բարձրութեամբը ճոխապէս լուսազարդուած ակնախտիղ տեսարան մը կ'ընծայէր. նմանապէս եկեղեցւոյ մեծ դուռն երբեւ աստեղազարդ երկնակամար մը համակ լուսոյ մէջ կ'ողողուէր։ Առաջն. տեղապահ Տ. Եղիշէ Վ. Առաջնորդարանի մէջ ազգայիններէ շրջապատեալ հիւրեր պատուեցին։ Նոյն օրը քարոզեց եւ հրաւիրեց ժողովուրդն աղօԹել վասն Թանկագին կենաց Վեհ. Կայսեր։ Ցետոյ կառավարական պաշտօնատունն երԹալով, շնորհաւորեց ջերմ մաղԹանքներով, և ապա հրաւիրուեցաւ Մէքթէպը Իտատիէի մրցանակաբաշխութեան հանդէսին։

* * * Ս. Աստուածածնայ տօնին առԹիւ Տեղապահ Հայրն հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատոյց Ս. Կիրակոս եկեղեցին ի ներկայութեան հաւատացելոց հոծ բազմութեան. Նիւրաղեց տօնի մեծութիւնը՝ նկարագրելով Ս. Կուսի 60ամեայ կեանքն, և քարոզեց։ Ցաւալու Ս. Պատարագին, հաղորդեց Պօլիս ղրկուելիք 26 անոք տղաքը. Նոյն օրն առտու իրիկուն սեղան տուաւ տղոց իր անձնականէն։

* * * Կեդրոնէն ուղղուած 10 և 15 անոք տղաքը փոխանակ հետզհետէ ճամբայ հանելու, Տեղապահը տնօրինած էր դժուարութիւնները մէկ անգամէն բառնալ, անցեալ ամսոյ 27ին, չորեքշաբԹի, արշալոյսէն առաջ ճամբայ հանեց ... և յատուկ ոստիկանով. Նաեւ իր տնօրինութեամբ առանց աղմուկի տղաքն իր ներկայութեան կանչելով և խրատականներ խօսելով, օրհնած եւ ճամբայ հանած էր. մինչ առտուն չատեր պատրաստուած էին անոնց անցքը դիտելու։ Անոք տղոց խնամատարութիւնը մինչեւ Խարբերդ յանձնուած էր քաղաքիս վստահելի ջորեպաններէն Մինասեան Մհ. ի Թովմաս աղայի. ... քը գաւառացիներուն ծանօթ ... սնտուկի մէջ (*) Նստելով պիտի երԹային, եւ չինուԹիւնն ըստ սակարկութեան պայմանի Մհի. Թովմաս աղային կ'պատկանէր։ Մեծ ցաւ պատճառեց լսողաց երբ իմացուեցաւ Թէ տղաքը քաղաքին դռնէն դուրս ելած ատեն սնտուկներէ մի քանին կոտրեր են։ Ահա՛ վստահելի և վկայեալ ջորեպանի վստահելի գործին արդիւնքը։ Ապահով ենք Թէ Տեղապահ Ս. Հայրն և ազգայինք նկատողութեան պիտի առնուն խաբիուլ սնտուկներու խնդիրն, երբ այնքան հոգ տարած (.*.) ու պատուէրներ տուած էին ջորեպան աղային։ (**)

Հապա Տեղապահական աղքատ յորդորներն որք մի քանի շաբաթներ տես...

(*)—Ձիուն կռնակին կապած կողմը բարձր, հակառակ կողմը ցած, վրան բաց սնտուկ, յորմէ երկու հատ կը դրուին ձիուն վրայ, կենդանիին մէկ մէկ կողմն, եւ իւրաքանչիւրին մէջ երկու տղայ կրնան նստիլ, որով ձին կամ ջորին չորս տղայ հանգիստ կ'փոխադրէ։ Մ. ԽՄԲ.

(**).—Զափէն աւելի բարակ փայտէ փտտած փայտով չինուած պէտք կ'րլլայ Տոֆան, որ այսպէս կոտրի կենդանիին վրայ։ Ուրիշ բան է եԹէ հաւասարակչռութիւնը կորուսանելով քարի վրայ ինկած եւ կոտրած ըլլայ։ Այն ատեն յանցանքը չինողէն աւելի ջորեպանին վրայ կ'ծանրանայ, որ կենդանիին երկու կողմի բեռներն հաւասարակշիռ չէ բերած։ Այս տղոց խնամքը տանող աղաներուն մէջ հա՞ս մէկը չկար որ կեանքին մէջ Տոֆան մը տեսած ըլլար, և տեղի չտար այսպիսի ցաւալի արկածի մը, որ բովանդակ գործին ծիծաղելի երեւոյԹ մը կուտայ։ Ձմեռ նպաստի դրամները կերեր են, (ինչպէս անցեալ օր երկարօրէն գրուած էր մեզ)։ Ամառն ալ անոք տղո՞ց դրամը կերեր են Մ. ԽՄԲ.

ւեցին, ու ջանքերն՝ ի մասին չքաւոր տղոց ճանապարհածախսին, զոր ինք անձամբ կ'հանգանակէր, եկեղեցւոյ բաժէն ի լուր ժողովրդեան Նուիրատուաց պնուանքն յիշելով, և որոյ արդիւնքն 1,800 ղահեկանի հասած ըլլալն իմացուց։ Զգայուն սրտեր յուզուեցան երբ համեստ ազգային մը տղոց ճանապարհի ուտելիքը պատրաստած էր։ Երանի՛ թէ ամէն ոք օրինակ առնէր։

* * * Օդին տաքութիւնը քաղաքիս համար անցած կ'համարուի։ Այժմ կ'տիրէ թեթեւ հիւանդութիւն մը։ Դրեթէ ո՛չ ոք զերծ է։ Ողջ միայն սուլֆաթի չի՛չերը։

ԳԱԽԱԹ ՄԸ ՋՈՒՐԻ ՄԷՋ ՓՈԹՈՐԻԿ

ՏԷՏԷ ԱՂԱՃԻ ՀԱՅԵՐԸ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի.)

ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ, 18 Սեպտ. 97.

Քաղաքս ունի քաղաքին փոքր եկեղեցի մը Ս. Կարապետ անուամբ, կից Տարօնեան վարժարանին, որոյ հիմնարկութենէն ի վեր փրկիթ 18 տարի է, իսկ վարժարանը գործելութիւնը 8 տարուան կ'համարի։ Վարժարանին մէջ կ'ուսանին 40—50 երկսեռ աշակերտք։ Մինչեւ ցարդ դպրոցի եւ եկեղեցւոյ ժամանակաւորութիւնք հայ պանդուխտներու շնորհիւ եղած են, որ մեծամասնութիւնը արդէն անոնցմէ կ'բաղկանայ։ Տեղւոյս հայ ժողովուրդը 60—70 տունէ կ'բաղկանայ, ի բաց առեալ պանդուխտ ազգայինք, որոց թիւն աւելի քան 500 է։ Այս հասնի, ամէնքն ժամանակը բնել որ տեղացի համարուած ժողովուրդին ³/₄ մասն ալ մեր եկեղեցւոյն եղբայրներէն են։ Ասոնք իրենց աշխատութեանց արդար վաստակոց մեծ մասն եկեղեցւոյ ու դպրոցի պայծառութեան եւ պայծառութեանց կը նուիրեն ընդ միշտ։ Եւ ջամ ցաւ է սիրտ կոտրել ըսել թէ աշխարհս քանի մը ամիսներու մէջ ... վէճեր գլուխ հանած ծաղիկ զուարթացուց և ընկեր տեղական միջեւ Վերջինք, պաշտօն թողելով դպրոցի ու եկեղեցւոյն վրայ ...

[several lines illegible]

Վիճակիս Տեղապահ Հայր ը կ'համբերութեամբ ... առնելու գլուխ ...։ —Սառելու կ'ըսէ ալ։—Ընդ փոյթ առժամեայ խորհուրդ մը կ'կազմէ ... Մեր Տեղապահն յետ գործոց կարգադրման կ'մեկնի։ Նորընտիր Թաղ. Խորհրդոյ պաշտօնավարութենէն ցարդ 4 ամիս է, և ... տարիներէ ի վեր ... բանն առնեց ... ինչ կ'ներկայանայ այս օրերս, որ է Տարօնեան վարժարանին ...

Քաղաքիս օտար վարժարանց վերաբացումը գրեթէ լմիս մ'է, իսկ մերիններն հանելուն դժուար է, զի վարժապետի ընտրութեան գեռ նոր ձեռնարկուած է։ —Թող մեր տղաքը ...ք մ'ալ երկրաչափութիւն սորվին փողոցներու մէջ։ —Գալով եկեղեցւոյն, աննման քահանայ մը ունի որ նոյնպէս նորընտիր է և կ'ուզէ բաւ իր քմաց գործել ընդ միշտ։ Տարաւ մը կ'պատարագէ, երկու շաբաթ ալ անանց պատարագի կ'անցնէ, եւ երբ Սբ Հաղորդութիւն տալու կ'կոչուի, ... իր Նուիրական պաշտօնին ... համեմատ հասնիլ ժամանակին, որով կ'պարտաւորեցնէ ժողովուրդն օտար եկեղեցեաց դիմելու։ Բաց աստի, ամենաշնչին պատճառաւ մը կ'ուրի բանուելով ... կ'բծէ և ասով իր կիրքը ... տականութեան կուտայ։ Քանի մը օր բանտարկուելէն վերջը կ'թողուի։ Խառակայութիւնը տեղի ունեցաւ անցեալ 11 ին պատժական ... ի Ներկայութեան ... Քահանային կոչնագիրն ... հանդերձ չէր կրցած հասնիլ, միայն վկայք եկած էին։ Դատավարութեան ... 24 ին յետաձգուեցաւ։ Քահանային գործ, ընթացքն է որ կը պարտաւորեցնէ ժողովուրդն օտար եկեղեցեաց դիմելու։ Այս հարցման, այն խնդրոյն կարգադրութիւնը Ս. Պատրիարք Հօր ... կը թողունք։(*)

Հայ Աղաճան Կարապետեան

(*). —Ըստ մեզ հաղորդման ... ի Ս. Պատրիարք Հօրմէն, այս ամէն ... տեղական ... համար անոր միջամտութեան դիմել Տեղւոյն վրայ ... գործ մը չենք տեսներ, հոս, եւ վստահ ենք որ Ազգ. Պոլսոյ Առաջ. Տեղապահը կարող է երկու կողմերուն խօսք հասկցնել։ Ծ. ԽՄԲ.

ՑԱՆԴՈՒԳՆ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ (*)

ՊԱՐԻԶԱԿ, 21 Սեպտ.

Տեղւոյս մետաքսի մանարանատէր Աւետեան Խաչատուր էֆ., որ քանի մ'օրեր առաջ Պոլիս գացած էր, այսօր (կիրակի) վերադարձաւ։ Նաւամատոյցը—3 քառորդ ժամ հեռի գիւղէս—կառք կ'նստի Միհրան էֆ. Տէր Անդրէասեան, Աւետեան էֆ. իր փոքր զաւակը, մանարանին պահապանը, կառապանն ու ... ճամբայ մը։ Ժամը 8ի ատենները, երբ 7—8 վայրկեան մնացած էր գիւղ հասնելու, սուլոց մը կ'լսուի, և ... դարանակալ 2 զինեալ կերպարանք յանկարծ կառքին ... կ'նստին ու Աւետեան էֆ. էն ... կ'պահանջեն։ Հինգ վայրկեան դիմադրութենէ յետոյ գողերը կառքէն դուրս կ'քաշեն Ա. էֆ.ն որ ի զուր ... կ'գոչէր «Ձեր ... մը», մեղքէ՛ք 8 զաւակներուս և այլ աղաչանքներ։ Գողերն Ա. էֆ.ն քաշելով ... մը ցածուկ կողմերէն ... անոնք եւ իրենց ... կուրծքին ... մա՛հ կ'սպառնան։ —Այդ բոպէին գետնաի օրհնեալ ... «...ա՛յ իմ, տա՛ր դրամը, տա՛ր» կը գոչէ։ Ա. էֆ. ... վերադառնալով իրենց ... համար ... պատած դրամները կ'հանէ, խնդրելով որ անոր կեան առնեն, ... դառնայ։ Գողերը բոլոր դրամը 772 գրոշ 55 ... և 3 մէջիտիէ (49,232 ղրշ.) առնելէն կ'առնեն և Այսչափով չբաւականալով, Մ. էֆ. Տէր Անդրէասեանի ժամացոյցն ու ... կ'առնեն։ Դեռ ... կ'նային, ... չեն գտներ։ Կարգը կուգայ ... որ կուրծքը բանալով «իմ ... չատ չեր կայ, որչափ կ'ուզէք առէ՛ք» կը պատասխանէ։ Ա. Աւետեան էֆ. ... մը ... Ցանցուղին գողերու վերջին ... կ'ըլլայ ... ղեկա, ... ալ կ'մեկնինք» ըսելով ... կուտան Աւետեան էֆ. ... Միսաքի Սէֆէր պէյին կ'դիմէ ու կ'պատմէ եղելութիւնը։ Սէֆէր պէյ, իր գործակալ ... էֆ. ու զինուոր մը ... դէպքին վայրը խուզարկութեան ... Միւս կողմանէ պաշտօնեայ մը ... Իզմիտ ... զինուորներ ... Ըստ իրեն ... կ'սպասէին ... Ա. էֆ. ... կ'սպասէին։

Կիրակի օր գողութեան վայրը, գիւղին չուկան ու տուներու առջեւ խռնուած էին ժողովուրդին մեծ մասը, մեծ ու պզտիկ, որոնց խօսակցութեան միակ նիւթն ծրուած դէպքն էր։ Տարակոյս չկայ որ կայս. կառավարութեան ազդեցիկ միջոցներու շնորհիւ քիչ ատենէն պիտի ձերբակալուին այդ գողերն, որ յանդգնած էին գիւղին քովիկը, ճամբուն վրայ, մարդ կողոպտել ի ներկայութեան 6 անձանց և այն ալ ցերեկուան միջոցին։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱԹԷՆՔԷ Հոկտ. 6 Թուով կ'հեռագրեն թէ Նըեսփ. Ժողովը վստահութիւն յայտնեց է Մ. Զաիմիսի Նորակազմ նախարարութեան։

—ԱԹԷՆՔԷ կ'հեռագրեն Հոկտ. 5 Թուով.— Երեսփ. Ժողովն այսօր ... նիստ գումարեցաւ։ Վարչապետ Մ. Զաիմիս յայտարարեց թէ ... կառավարութիւնը ... ի նպատակն է ... որուն համար ժամանակի ... կ'պահանջէ։ Վարչապետը խնդրեց որ Ժողովն յետաձգէ իր նիստերը։ Մ. Տելեանիս, Քարափանոս և Տէլեօրկիս յայտարարեցին թէ իրենց կուսակցութիւնք պիտի աջակցին նախարարութեան։ Հակառակ ... ... Ծանօթ ... նախարար զօր. Սմոլենսքի։ Հելլէն կառավարութիւն յայտարարեց դեսպաններուն թէ պատրաստ է բանակցիլ ... Ֆ. ... գործադրութեան եւ ... վերաբերեալ ... Հաշտութեան վերջնական դաշ-

(*). Մեր երէկի Ներքին Լուրերուն մէջ արդէն համառօտիւ ծանուցեր էինք այս դէպքը։

Նազրին բանակցութեան համար։ Հաշտութեան ընդունումը կատարուած եղողութիւն կ'համարուի։

—Ցանասատանի նոր նախարարութիւնն անցեալ կիրակի, կէս օրէն երկու ժամ առաջ, արքայական պալատ գնաց օրինական երդումը կատարելու։ Առաւօտէ ի վեր պալատան առջեւ ժողովրդեան խուռն բազմութիւն մը հաւաքուած էր նախարարները տեսնելու։ Զօր. Սմոլենսկ և գնդ. Քորպաս պաշտօնական համազգեստ կ'կրէին։ Նախարարք առանձնորդութեամբ գաւիթին, ուր ժամանեց նաեւ Աթենքի մետրապոլիտը։ Քիչ յետոյ Թագաւորը ... Ներս մտաւ և նախարարները ... օրինական երդումը։ Թագաւորը ... ու նախարարները։ ... Ֆորկուն երդմնագիրն ... նախագահ երբ պալատէն դուրս ելան, ժողովուրդ ... գաղափարութիւնք ... Նախարարք պալատին անցած ... հաստատ ... կացութեան ... գործ ... գտնուելութիւնք ... կացութեան ... Ջանաց ... թէ ... մինչ ... ։

—Պատերազմական ... Զօր. Սմոլենսկի ... նախարարութիւն ... Հայ. ... Վերադարձան է։ Աթէնք ...

—Նախարարութեան ... պաշտօնական ... հրաժարական ... նախարարութիւնը ... ։

—Հաշտութեան վերջնական դաշնագրին ... ։

—Ցանասատանի կողմէ 30—40 հողինոց հելլէն հրասախումբ մը կ'պատրաստուի եղեր ըստ. սահմանագլուխն անցնելու։

—Հելլէն զօրաց հրամատարը կ'ըսէ Մալեւմադ, բոլորքեր է Նանեսյի ըստ. զօրաբաժնի հրամատարին թէ Միցովայի շրջակայքն ըստ. զինուորներէ ոմանք իրեն թէ սահմանագլուխն անցնելով մասամբ մը հոլածեր ու հելլէն հողը մտեր են։ Հոն հելլէն ուեզինուորք ազդարարեր են ըստ. զինուորաց որ ետ դառնան, ... մտել չեն ըրեր եւ ... յառաջացեր են. ... վրայ հելլէն զինուորք պարտաւորեր են ... գործել, որով ըստ. զինուորաց մին մեռեր է եւ միւսներն ալ ետ քաշուեր են։

Ըստ. կառավարութիւնն այս մասին քննութիւն կատարելով, հաստատեց թէ Ցալեռիայ այն ... բոլոր ... թէ հելլէն ... իրենց մէկ ... ծածկելու ... դիտմամբ ... պաշտօնական ... ըստ. ... թէ ինչ է ... ։ ... վրայ ու Ցինթի ... ըստ. զինուոր մը, որ ... մէջ ... ։ ... ։

—Իզմիր Ծ... ։

—Վիենայի ... ։

—Միւս ... ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՅՔ Ի ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Աթէնքէ Հոկտ. 4 Թուով կ'գրեն առ Մոնիդէօռ— «Ժամանակէ մը ի վեր Աթէնքի մէջ Փրանսերէն և Կրետ Թուղթի վրայ Լը Քոմպա (մարտ) անունով թերթ մը կ'հրատարակուէր երկու Հայու կողմէ։ Ոստիկանութիւնն ի նկատի առնելով այդ թերթին ընկերվարական ձգտումները, կասկածով կ'նայէր։ Ազդարարած էր անոր խմբագիրներուն դադրեցնել իրենց անպատշաճ հրատարակութիւններն ընդդէմ արքայական գերդաստանին։ Լրագիրն յաջորդած ըլլալով իբր պարձակութիւններու մէջ, ոստիկանութիւնը ծանոյց երկու Հայերուն թէ արտաքսուած ... մէջ պարզին հեռանալ Յունաստանէն։ Հայերը խոստացան հնազանդիլ»։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ.— Զօր. Ճեֆրի Պամաուրի ... վրայ մնացած էր այն միջոցին երբ զօր. Պըլտի ... որուն կ'վերաբերի ... բերել ... Մոհմանդներու երկրին մէջ։ Զօր. Ճեֆրի ... Մամունդներուն ... ։ ... Զօրավարը անցեալ ... այդ ապստամբաց վրայ։ Նախ ... երկու կողմերուն վրայ ... Մամունդներն ... էին, բայց Բենկալեան զինուորք ... ։ ... Օ'Պրայն ... Նոյն միջոցին ... Մամունդներուն ... Ապստամբները ... ։ Ապստամբ զինուորք ... Ակրա և Կոտ գիւղերը ... 3 անգլիացի և 7 բնիկ զինուոր և 41 վիրաւոր, որոց 24 սպայ։ Այս ճակատամարտէն առաջ, այսինքն Սեպտ. 29 և 30ին, անգլեւ-հնդիկ զինուորք 15 ամրոց կործանած և Մամունդներն իրենց 12 գիւղէն զրկած էին, առանց զօրաւոր ընդդիմութեան հանդիպելու։

ՎԻԵՆՆԱՅԻ քաղաքապետութեան Խորհուրդին մէջ անցեալ Ուր. միջադէպ մը պատահեցաւ։ Դեր-քաղաքապետ Նէօմայեր առաջարկեց, ուղերձ մը ներկայացնելով ... նախարարութեան, բողոքել այն ... դէմ որով Հրեաներ դատաւոր կարգուած էին։ Բուլեւ վիճաբանութիւն մը ծագեցաւ, որուն հետեւանօք երեք ժողովական Պրոնէր, Միղլեր և Կրոսպեց, որոց երկուքն Հրեայ, դատապարտուեցան Խորհրդոյ երեք նիստերէն արտաքսուելու, որովհետեւ դերքաղաքապետին առաջարկութիւնն իրենց գործին եկած չըլլալով ծայրայեղութեան դիմեցին։

ԽՈՏԵԼԱՄԻԹԻԻՆՔ ՑԱՓՐԻԿԷ.— Բարեկրօնդ կառավարութիւնն, ինչպէս ծանուցեր էինք, քննութեանց ձեռնարկած է անցեալ ... պատմուած խոժոռութեանց վրայ։ Բէրզանուի հեծելազօրաց հարիւրապետ Սիրլ, որ Լանքէնպերկի մէջ կ'պաշտօնավարէ, խոստովանեցաւ թէ ապստամբապետ Լէօքայի մարմինն իր թելադրութեամբ յօշոտուած է, որովհետեւ կ'ուզէր զանկը նուիրել Թանգարանի մը։ Հարիւրապետն իր ծագայութեան առած գեղէքի մը հետ գէշ վարուած ըլլալուն համար ալ տուգանքի դատապարտուեցաւ եւ զերիին ծառայութեան պայմանագրութիւնը ջնջուեցաւ։ Քէրզարոնի ոստիկանութեան պարապանը ալ ... տուգանքի դատապարտեց ազգայնականը մը որ Պէչուանացի կին մը ծեծած էր։

—Բնիկներու պաշտպան ընկերութեան կանգամներէն Մր. Ֆոքս Պըռն, որ պատմուած խոժոռութիւններն երեւան հանեց, նամակ մը հրատարակած է Թայմսի մէջ ի պատասխանի Բարեկրօնդ կառավարութեան պաշտպաններուն յայտարարութեան, թէ այդ դէպքեր չափազանցուած են։ Աւասիկ այդ նամակը.— «Պէչուանները, զոր Բարեկրօնդ կառավարութիւնը վար գինով վարձել կուտայ աշխատաւորի պէտք ունեցող ագարակապաններուն, իրենց ապստամբութեան պատճառաւ չէ որ գաղթային կառավարութեան ձեռքն ինկեր, այլ կառավարութեան հպատակ եղած անոնց ցեղապետներու պահանջմամբ և հակառակ իրենց կամքին։ Մինչեւ

այն ատեն խաղաղ և երջանիկ կ'ապրէին։ Իրենց թշուառութեան գլխաւոր պատճառն է պահեստի արմտեաց նողկալի փճացումը զոր կառավարութիւնն ի գործ դրաւ վերջին չփոթութեանց պահուն, իբրեւ պատերազմական գործողութիւն մը, սակայն Բարեկրօնդ վարչապետն անոնց պետերուն վրայ կ'ձգէ պատասխանատուութիւնը։ Վերջապէս ամէն ոք գիտէ թէ իրենց բնավայրէն աքսորեալ այս խեղճերն եթէ բրիտանական Պէչուանալանտի ուրիշ մասերուն մէջ հաստատուէին, ինչպէս խոստացած էր վարչապետը, կարելի պիտի ըլլար առժամաբար անոնց պէտքերն հոգալ մինչեւ նոր հունձքի ատենը։»

ՌՈՒՍԱԿԱՆ Լեհաստանի մէջ Բէնտկոլավ, Հոսդա Պանքովա հանքին ... գործաւորք 4500ի չափ հանգիստ առին։ Վարչութիւնը ոստիկան-զինուորաց գնդապետ մը եւ մէկ քանի բարձրաստիճան պաշտօնատարք հանքին տեղը գացին։ Ուրբաթ իրիկուն ամբոխը ծայրայեղութիւններ գործեց և գնդապետն ... զէնք գործածել ... զեղարարներու դէմ։ Երկուք ... ։ Հետեւակ զինուորք ... գործաւորները ... վերադառնալու ...։

ԱՆԳԼԻՈՅ ծովակալներէն ... Սըր Ճէյմզ ... անգլեւ ծովուժին ... 1800 էն 1814 ի վեր Ֆրանսայի դէմ ... Ծովակալը ... Ծերուներն ... եղած և ... ։ ... Վիլլըմ Լէքինկ իր ... կանգամ ... 1820ին ... 1830ին, Վիլհելմ Դ.ի մահն եւ վերջապէս Վիկտորիա Թագուհւոյն գահակալութիւնն 1837ին և Ն. Վեհափառութեան երկու յոբելեաններն։ Մեծ Լէքինկ ... հնացած չէր իր գիւղին։

—Անգլիոյ մէջ ... ծերունի մը նաւային հրամատար Հէնրի Բէյմա՝ 98 տարեկան ծանրապէս հիւանդացած է։ Սա մեծ դեր ... վերջին ... և զոր Անգլիա մղած է Նափոլէոնի դէմ Բաղտանիա ... 1812ին ... Թուլոնի առջեւ փրանսա երեք մարտանաւի դէմ։ ... Սանդէր, որ երբեք ... հարիւր տարեկան պիտի ըլլայ, բայց ... ։

ՓԱՐԻԶԻ մէջ անցեալ ... աւ վերջինն ... Թարգմանն Մ. Սանտէրման 78 տարեկան ... լեզուագէտ էր. ... լեզուագիտութեան զանազան մեթոտներու հեղինակն է, որք իր անունով կ'կոչուին։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ.— Պուքրէշի մէջ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ Ռումանիոյ ... Ալեքսանդր Վահովարիի ... Լուի ... տեղն ... ։ ... Մեդալի ... ։ ... Անագապղնձէ պիտի ըլլայ, պատուանդանը մարմար, ... բարձրութիւնն 2.80 մետր։ Երկու քովերը պիտի գտնուին այլաբանական դէմքեր Ռումանիան և Դանուբը ներկայացնող։ Ծախքը հաշուուած ... հազար ֆր.։

ՀԻՆԴԿ. ՏԵՆԴ.— Մ. Նահանգաց մէջ դեղին տենդը ցարդ 780 դէպք և 67 մահ պատահեցան։ Միայն Նիւ Օրլէանի մէջ դէպքերու թիւն է 203 և մահերունը 21։

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ՄԱՏՐԻՏ, 5 Հոկտ.— Վարչապետ Մ. Սակաստա յայտարարեց նաեւ թէ Փիլիպեան կղզիներուն համար ալ նորոգուած ... պիտի ըլլայ։

—Մ. ... կառավարութեան ... Մ. ... ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Այսօր ... Աւստրիա-Հունգարիոյ ... Թորփեյ-նաւակ ... ։ Բուլղարիոյ ... Նորեգեան ... Հայերէ ...

ՏՈՔԹ. ՃԷՎԱՀԻՐՃԵԱՆ
ՎԻՐԱՊԵՏ, ՎԻՐԱԲՈՅԺ, ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

Փեթերսպուրկի, Պեռլինի համալսարաններու բժիշկ եւ իբրեւ մասնագէտ բժիշկ, եւ թէ Փարիզ ... Ներկայացումներով ... Հիւանդ ... Մասնաւոր ... Ամէն օր ... Բերա, Թրամուայ ... 28 ... 4 - 6 ... Հիւանդներ ... ի Հանեա։

իշխանը, մէկ քանի օտար իշխանք և գերման ծովակալք ու նաւային բարձրաստիճան պաշտօնատարք։ Զինուորական պատիւներ ընծայուեցան։

ՓԱՐԻԶ.— Սերվիոյ և Պուլկարիոյ յարաբերութիւնք ձգտեալ են, կ'ըսուի։

ՄԱԴՐԻՏ.— Նախարարաց Խորհրդոյ որոշմամբ Սպանիոյ ազգ. պանքային տնօրէն կարգեցաւ Մ. Անոս Սալվադոր։

«ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի ՑՐՈՒԻՉԸ

Լրագրոյս Պոլսոյ կողմի ցրուիչ և հաւաքիչ Վահան աղա Քիւբէճեանի տեղ Խաչգեղցեան Պիտանի աղա Քէօմիւրճեան նոյն պաշտօնին կոչուած ըլլալով, Վահան աղա այսուհետեւ ո՛ և է կապ չունի լրագրոյս հետ։ Ամէն միջոց ձեռք առնուած է որպէս զի մեր բաժանորդք ժամանակին կանոնաւորապէս ստանան իրենց թերթերը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ Քաղաքական Ժողովը գումարեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Բարձր. Տատեան Եարութիւն փաշային։ Օրակարգին մէջ 27 խնդիր դիզուած էին որք կարգադրուեցան այսպէս կամ այնպէս։ Մէկ քանի խնդիրք յիշենք։ 1. Ուսումնական Խորհուրդը վարժարանաց դասագրքերը միօրինակութեան վերածելու համար յանձնաժողով մը [illegible] առաջարկած էր մասնաւոր խումբ մը կազմել՝ կրթական Յանձնաժողովին [illegible] նախակրթարանաց մէջ գործածուելիք դասագրքերու ցուցակը պատրաստել, եւ յօրինել տալ ձեռնհասներու միջոցաւ կարեւոր դասագրքեր։ Ուսումնական Խորհուրդը ներկայացուցած էր նաեւ կազմուելիք մասնախմբին անդամոց անուններուն ցանկը։ Քաղ. Ժողովը նկատողութեան առնելով Ուսումնական Խորհրդոյ կարծիքն, և դրուատելով անոր առաջարկներն, որոշեց հաղորդել Ժողովին որոշումը։— 2. Ֆերի-Գիւղի թաղեցւոց կողմէ հանրագրով մը խնդիր մատուցուած էր ի Պատրիարքարան, ըստ առաջնոյն՝ իբր ինքնուրոյն թաղ նկատել զՖերի-Գիւղ, և արտօնել իրենց թաղ. Խորհրդին ընտրութիւնը։ Բերայի Ս. Երրորդութենէն եկած յայտագիրը նկատողութեան առնելով, անբաւական համարուեցաւ և որոշուեցաւ Քաղ. Ժողովոյ անդամ Խորեան Գրիգոր էֆ.ի յանձնել կատարել տեղւոյն քննութիւնք։— 3. Գաղատիոյ Ջախորդ առաջն. տեղապահ Գալֆայեան Տ. Եղիշէ Ծ. Վրդ.ին Ս. [illegible] վանուց մատակարարութեան ընթացքին դէմ ամբաստանութիւններ յարուցուած էին, որոց համար բացատրութիւն պահանջուած էր Տ. Եղիշէ Ծ. Վրդ.էն։ Քաղ. Ժողովը Տ. Եղիշէ Ծ. Վ.ի պատասխանագրին վրայ, քննութիւն մը բանալով, հարկ դատեց յանձնել սոյն խնդրոյ քննութիւնը Տ. Ամբրոսիոս Վ.ի գոյից խնդրոյն քննութեան յանձնաժողովոյն։ (Կ'երեւի թէ այս քննիչ յանձնաժողով միայուն մարմին մը պիտի դառնայ մեր սահմանադրական կազմակերպութեան մէջ, պաշտօն ընծայելով կղերական առաւ-փախուստներուն նախնական դատավարութիւնը կատարելու և անոնց [illegible]ները չքմեղացնելու։)— 4. Ծանիկի առաջնորդ տեղապահ Տ. Բարգէն Ծ. Վ. ժողովին ներկայանալով, իր հրաժարման [illegible] և յայտարարեց թէ՝ իր [illegible] պատրաստ է [illegible]։ [illegible] Արմաշի վարդապետներն [illegible] Եկեղեցւոյն։ [illegible]

—Յրուցուեցաւ առաջիկայ ՏՆ. Խառն ժողով գումարել Ղալաթիոյ Խորհրդարանը։

—Հետեւեալը մեզ հաղորդուած է։ [illegible] կ'գրեն թէ Տ. [illegible] տեղւոյն Ս. [illegible] վանուց մէջ [illegible] հովուական Ասա կ'կրէ, եւն։ Անհաւատալի կ'թուին մեզ այս տեղեկութիւն-

ներ, վասն զի Արմաշու սաներն իրենց կոչման կատարեալ գիտակցութիւնն ունին, և մօտէն գիտեն որ ճիշդ նմանօրինակ պատճառաւ մը Տ. Յովհաննէս Վ. Հիւրիկեան Արմաշու վանքը զրկուեցաւ հրօն, ժողովին կողմէ, որպէս զի անդ սերտէ Հայ. Եկեղեցւոյն կարգերն ու սարքերը։»

—Նիկոմիդիայէ կ'գրեն մեզ Սեպտ. 23 Թուով.—Տեղւոյս Մանկապարտէզի տարեկան քննութիւնք անցեալ շաբթու տեղի ունեցան. տղայք գոհ թողուցին քննիչները։ Մանկապարտէզի խնամակալութիւնը թէեւ մտադիր էր հանդէս մը կատարել, սակայն 10-15 օրէ ի վեր քաղաքիս մէջ տարածուած հարսանիքին պատճառաւ առ այժմ յետաձգած է յարմար ժամանակի թողլով։

—Կ'լսենք թէ Ազգ. Հիւանդանոցի հայ կօշկակարը ճամբուած, և անոր տեղը յոյն մը բերուած է։ Մ.Իրդ. ստուգուած է թէ՝ այդ յոյն կօշկակարն՝ երկու խուցէ զրկած է որք ամէն ծախքերնին Հիւանդանոցէն հոգացուելով հանդերձ, ամսական 10 ղրշ. կը կարենան, մինչդեռ հայ կօշկակարները 2 ՂՈՒՐՈՒՇ ՄԻԱՅՆ կարողնէք կ'առնեն եղեր։ Եւ դեռ կ'ըսենք ու կը բացագանչենք թէ Ազգ. Հիւանդանոցն անտուկը ԴՐԱՄ ՉԿԱՅ, մասամբ պարզապէս է, և վերահսկիչ ձեռք գերախնութիւն մը պիտի ըլլայ Ազգ. Հիւանդանոցի պաշտպանելոց և մասնաւորապէս Մ. Ցաքորդ [illegible]։

ԵՏԻ ԳՈՒԼԷՑԻ

—Պէշիկթաշէ և Սկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցիէն առայժմ քարոզիչ չենք ուզեր եղեր, մինչեւ որ Դպրեվանուց վարդապետներէն մէկ մէկ նոր քարոզիչ ձեռք ձգեն։

—Սկիւտարի Ս.Խաչ եկեղեցին առաջիներէ ի վեր պզտիկ [illegible] պանդուխտ Տ. Խաչատուր քահանան հանգստեան է իր ծննդավայրը՝ Մուշ դառնալ։ Այս առթիւ Ս. Պատրիարքն եկեղեցական մատեաններ յանձնեց իրեն։ Տ. Խաչատուր քհնյ. յաջողած է միանգամայն քանի մը ընտիր եկեղեցական զարդեր և իրեղէններ հաւաքել բարեպաշտ ազգայիններէն, իր ծննդավայրի եկեղեցւոյն համար։

—Պալըգ-Հիսարէն 20 հատ գրաբար նոր Կտակարաններ ներկայացուած են Արմաշու Դպրեվանքը զրկուելիք 20 նոր դօզ, ի ձեռն Տ. Աղան Ծ. Վ.ի, որ յաջողեր է նաեւ քանի մը ընտիր իրեղէններ հաւաքել ի նպաստ Դպրեվանուց կարծմանկունց։

—Բարեսէր ազգային մը 18 լիրա յանձնած է Կրօն. Ժողովոյ դեր-ատենապետ Տ. Վահրամ Մանկունի Եպս.ին, որ Մալաթիոյ շրջս եկեղեցեաց համար հոգեւորական մատեաններ գնելով զրկէ Մալաթ., ի վիճակաւոր Նուիրակութեան ծընողաց։

—Գուրաւշէքմէզի Տ.Ստ. [illegible] քահանան, Պէզէշի ժողովրդեան հովուութեան համար հին ժողովականներէն հաստատուած ամսականն երկար ատենէ ի վեր ստացած չըլլալով, Ս. Պատրիարքին խնդիր տուեր է երէկ, որ յղեր է Տնտես. Խորհրդին ի նկատառութիւն։

—Նախընթաց օրը Սամաթիոյ նոր Թաղի առժամանակեայ Խորհրդոյ նորընտիր անդամք քարոզիչ Տ. Վարդան Ծ. Վ. Բրուսարնեանի առաջնորդութեամբ խմբովին ներկայանալով առ Ս. Պատրիարք Հայրն, Քաղաքական հրաժարագիր մատուցին, հանգերձ տեղեկագրով մը Թաղին ներկայ տխուր վիճակին։ Ս. Պատրիարք Հայրն յորդորեց զիրենք ընդունիլ իրենց վստահուած պաշտօնը, բայց նորընտրելոց իրենց հրաժարականին վրայ պնդելուն վրայ, խոստացաւ առաջիկայ կիւրակէ այցելել Թաղն և երեկոյեան ժողովրդութիւնն անձամբ կատարելով իր քարոզութեամբ մխիթարել Թաղին ժողովուրդն, և այս առթիւ, ընտրելոց տեղեկագրին վրայ անձամբ քննութիւն մը կատարելով, բառնալ հրաժարման պատճառները։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Արմաշու Դպրեվանուց Վարչութիւնը կ'փութայ յայտարարել Զարխափան Ս. Աստուածածնի ուխտաւորաց թէ չնորհիւ տեղական կառավարութեան կողմէ ձեռք առնուած միջոցներուն, ճանապարհաց ապահովութիւնն և երթեւեկութեան դիւրութիւնը կատարեալ եղած են Թաշվերանի սահմանի մէջ, մանաւանդ Վարագայ Ս. Խաչի տօնին ալ երկրորդ ուխտակատարութիւնը տեղի կ'ունենայ ըստ սովորութեան՝ միեւնոյն կարգաւ և հանդիսաւորութեամբ, ի մխիթարութիւն հաւատացելոց։ 2—3

ԶԱՆԱԶԱՆՔ

ՄԱՀԱՊԱՐՏ ՄԸ.— Թէքսասի (Մ. Նահանգք) դատարանը մահուան դատապարտեց ամերիկեան բնիկ մը (Հընտիկ) Ուոլլա Դոնէքա որ ընտանեկան կռուի մը պահուն իր երկու հօրեղբայրներն և ուրիշ մարդ մը սպաննած էր։ Բայց դատարանն որոշեց մինչեւ Հոկտ.ի վերջն յետաձգել վճռին գործադրութիւնն, որովհետեւ Ուոլլա Դոնէքա, որ նշանաւոր գնդախաղաց մ'է, յանձնառութիւններ ունի կատարելիք մինչեւ այդ թուականն, յետ որոյ հրացանի պիտի բռնուի։ Դոնէքա 22 տարեկան է. շատ կանուխէն որբ մնալով, բնիկ ցեղապետ մը զինքն որդեգրած ու դաստիարակել տուած է. լաւ անգլիերէն կ'խօսի ու կ'կարդայ, բայց հակառակ իր դաստիարակութեան, ի ներքուստ վայրենութիւնը պահած է։ Մինչեւ մահու պատժին գործադրութեան օրը գնդախաղերը պիտի չարունակէ՝ ոստիկանաց հսկողութեամբ։

ԱՀՌԵԼԻ ՈՃԻՐ ՄԸ.— Բողէրտամի մէջ անցեալ շաբթու ահռելի ոճիր մը գործուեցաւ։ Գերման գործաւոր մը Միւլլէր սպաննեց իր 22 տարեկան կինն ու միամեայ աղջիկն՝ կոկորդնին կտրելով երկայն դանակով մը։ Ոճրագործն իր այս քստմնելի գործն աւարտելէ յետոյ, գնաց և ոստիկանութեան անձնատուր եղաւ իր հետ տանելով կնոջ մէկ ականջը, զոր ոստիկանաց ցոյց տուաւ ի հաստատութիւն իր ըսածին։ Ա՛յնչափ հանդարտ էր եղած որ ոստիկանը պահ մը չուզեց հաւատալ։ Վերջապէս մարդասպանը գնաց եւ հոն սոսկալի տեսարան մը ամփոփուեցաւ իր նայելու։ Կինը կիսամերկ արեան լճի մը մէջ փռուած էր, գլուխը մարմինէն գրեթէ բաժնուած, իր քով աղջիկն նոյն վիճակի մէջ։ Մօտն արիւնոտ սրդուկ մը կար՝ կ'երեւի թէ այդ ճիրոց նախ սրդուկով կինն սպաններ և յետոյ մորթեր է։ Միւլլէրի համար, վարպետն յայտարարեց թէ շատ կանոնաւոր ու աշխատասէր է և արբեցող չէ։ Ոճրագործն 32 տարեկան է. պատմեց ոստիկանաց թէ օտար երկրի մէջ տասնեւչորս անգամ ամուսնանալով այս եղանակաւ մէջտեղէն վերցուցեր է թէ՛ կիներն և թէ՛ զաւակները։ Ըսաւ նաեւ թէ իր հայրն ու մայրն ալ սպաննած է։ Ետ քննութեան հաստատուեցաւ որ պատճառ մը չունէր կինն ու զաւակն սպաննելու. կ'կարծուի թէ մտային խանգարում ունի։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Սանիյէ Միւդէմմիզի աստիճան տրուեցաւ Սելանիկի վերաքննիչ ատեանին ընդհ. դատախազ Ապմի պէյի եւ Ադանայի կեդրոնական նախնական պատժական դատարանին նախագահ Զիհնի պէյի։

—Ա. կարգի Շեֆքաթ պատուանշան տրուեցաւ քաղաքային պաշտօնէից Յանձնաժողովոյ անդամ Քոզանդէն էֆ.ի կնոջ Քաթէրին Հանըմի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

«Հեռագրական եւ Թղթատարական վերատեսչութիւնը կ'ծանուցանէ թէ Պրուսայի Նահանգին Գարահիսարը Սահիպ և Իւշագ գաւառակաց հեռագրական կայաններուն մէջ օտար լեզուաւ հաղորդակցութիւնք ջնջուած են։»

ՄԵԾ ԵՊԱՐՔՈՍՆ եւ նախարարք տաքլի օրը գումարուեցան ի Կայս. Պալատ և իրիկուան ժամ 9ին իրենց պաշտօնատեղիները գացին։ (Ա. Ճէբրլա)

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպան Սըր Ֆիլիփ Քըրրի որ Պրուսա գացած էր, մայրաքաղաք դարձաւ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպան ֆոն Սաուրմա Ելտէշ, որ Բուռի գացած էր յէսկիշէհիր, երէկ մայրաքաղաք դարձաւ։ Դեսպանը շատ մը կոչար և լուսանկարի [illegible] դրուած է։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ.—Ելէմէնի գաւառական թերթը կ'ծանուցանէ թէ Անգլ. ընկերութիւն մը կայս. կառավարութենէն արտօնութիւն խնդրեր է Բռուսայէն Պասրա երկաթուղի մը շինելու։

ԿԱՐՄԻՐ ՄԱՀԻԿԻ Ժողովն առջի օրն ի նիստ գումարեցաւ. Նուրեան էֆ. հաղորդեց եպարքոսական թէզքերէ մը, որով զրկուած են Ժողովոյ անդամոց շնորհեալ Հելլենական Պատերազմի նշանները։ Ժողովն որոշեց 200 քիլօ սիւլֆաթ դը քինին գնել։ Նուրեան էֆ. ներկայացուց սնտուկին հաշիւն որ փակուած է Սեպտ. 30 ին։ Դեղերու, վիրաւորելոց փոխադրութեան և այլոց համար 11,000 օսմ. ոսկի ծախսուելէ յետոյ, պատրաստ կայ գրեթէ 9000 ոսկի, որ յանձնուած է Օսմ. Պանքային։

ԱՍԷԴԻԼԷՆ.— Մոնիդէօր կ'ըսէ թէ Կուսակալութեան այս նորահնար կարգը քանի մ'ամսէ մուտ գտած է Պոլսոյ մէջ, և արդէն զայն չահագործողներ գտնուած են։ Վերջին օրերս, Պոլսոյ կողմը, լամպարավաճառի մը խանութին մէջ պատահած սաստիկ պայթում մը հետեւանօք, բժշկական վարժարանին յանձնուեր է քննել կրածային բնախառին ներածութեան և ասէդիլէնով լամպերներու գործածման խնդիրը։ Բժշկական վարժարանի քիմիագէտներու պաշտօնը դիւրին պիտի ըլլայ, զի հասարակութիւնը չի կրնար մոռցած ըլլալ այն ծանր արկածներ որք Եւրոպայ ասէդիլէնի գործարաններուն մէջ պատահած են, մանաւանդ ի Ֆրանսա և Գերմանիա։ Իրենց Հիմնականապէս պարտաւորութիւնն է արդարեւ հսկել այս տեսակ լամպարներու վրայ և մանաւանդ հասարակութիւնն զգուշացնել անոնց վտանգներուն դէմ, վասն զի օտար երկիրներէ ներածուած այս կարգի ապրանքներն յաճախ շատ գէշ շինուած են պակաս գնով ծախելու նպատակաւ։ Արդ, ժամանակ մինչ ուշ է, արկածներու վտանգն ալ աւելի։»

ՀԱՆՐԱՅԻՆ Պարտուց Վարչական Խորհուրդին նախագահ Մ. Պէռժէ առջի օրը Սոֆիա գնաց՝ Արեւելեան Րումէլիի տուրքին յետնեալ մասերուն վճարումը կարգադրելու։ Մ. Պէռժէ պիտի ներկայանայ Ֆէրտինանտ իշխանին և ՇԲ. մայրաքաղաք պիտի դառնայ։

ԳՈՆԵԱՅԷ կ'գրեն թէ տեղւոյն անգլիացի պատուելի Մր. Քէօն՝ քէչէ կոչուած կարպետներու պատրաստութեան համար գործարաններ հաստատեր է ի Գոնեա և ի Սմիւռնէ, մէկ ու կէս ժամ հեռու Գոնեայէ։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանին կողմէ ընտրուած այն տասն ուսանողներն, որք Կայս. Իրատէի մը համաձայն Բարձրագոյն վարժարանաց մէջ պիտի ընդունուին, երէկ կրթական պաշտօնատունը գացին, ուր երախտագիտական ուղերձ մը կարդացին։ Նախարարն հարկ եղած յորդորներն ընելէ յետոյ հինգը Միւլքիյէ և հինգն ալ Սուլթանիյէ վարժարանը ղրկեց։

ԺԱՄԱՆՈՒՄ.— Կայս. Թիկնապահ Վէհպի փաշա, որ Թեսալիոյ բանակին սպարապետ Էտհէմ փաշայի ու հրամատարաց և Եանինայի կուսակալներու հրամատարաց չնորհեալ սուրերն և բոլոր սպայից ու զինուորաց պարգեւեալ չքանշանները տարած էր, երէկ մայրաքաղաք դարձաւ։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց ցկեանս 500ական ղրշ. ամսոչակ յատկացնելով ոստիկան-զինուոր գրել Իբէքցի Համօ և Րամազան անուն անձերն, որք թէ՛ կայս. կառավարութեան եւ թէ օսմ. զինուորաց նկատմամբ մեծ ծառայութիւն մատուցած են։ Այս ամսաթոշակ ասոնց մահէն յետոյ իրենց արու զաւակներուն պիտի յատկացուի։

ՀԵՐՔՈՒՄ.—Վիեննայի եւ Պերլինի մէկ քանի թերթեր ծանուցած էին թէ օսմ. կառավարութիւնը վտարեր է Նայէ Ֆրայէ Բրէսէի և ուրիշ գերման թերթերու թղթակիցը՝ Մ.Սդէրն։ Այս լուր, կ'ըսէ Մոնիդէօր, բոլորովին սխալ է. բնաւ խնդիր եղած չէ զՄ. Սդէրն Կ. Պոլսէն վտարելու։ Մ.Սդէրն, որ մինչեւ Գոնիա պտոյտ մը կատարած էր, մայրաքաղաք դարձաւ։

ԲԱՆՋԱՐԵՂԷՆՔ.—Պետական Խորհուրդն որոշեց քննել Թուրքիոյ բանջարեղինաց մէջ ճարակած հիւանդութիւններն և հարկ եղած դարմանները տնօրինել։

ԱՏԸՆԻ Նահանգէն 240 գրաստ պիտի գնուի կայս. զօրաբանակաց պէտքերուն համար։

ՄԱՔՍԱՆԵՆԳՈՒԹԻՒՆ.— Սեպտ. 14 ին Պրուսայի Ռէժիի դէտերն ոստիկան-զինուորաց հետ Ճոււրտանէ գիւղը գացեր են փախստեայ ծխախոտ փնտռելու. ասոնք գիւղը մտնելուն, գիւղացիք զէնք պարպեր են, որով դէտերէ Քիւրտ Ալի, Ահմէտ, Մուսթաֆա ու Ահմէտ վիրաւորուեր են։ Կառավարութիւնն անմիջապէս պաշտօնեաներ զրկելով, ձերբակալել տուեր է հեղինակները։

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱՅԷ կ'գրեն մեզ Սեպտ. 22 Թուով.— «Անցեալ շաբթու երկու անգամէն 1,000է աւելի հիւանդ զինուորներ Մախսուսէի շոգենաւերով քաղաքս հասան, որոնց ծանր հիւանդները քաղաքիս մէջ տեղաւորուեցան. իսկ բաւական կարողութիւն ունեցողները զրկուեցան իրենց ծննդավայրերն երկաթուղիով։

—«Անցեալ շաբթու տեղս հասած հրամանի մը համաձայն, ասկից առաջ գրաստներու գնման համար կազմուած յանձնաժողովը փութով վերցուաւ իր պաշտօնին ու բաւական թուով ձիեր գնուեցան ի հաշիւ կառավարութեան։ Հէջաղայ գիւղօրէքն յատուկ պաշտօնեաներ զրկուեցան որք յարմար տեսած ձիերնին խնդրեն կ'զրկեն քաղաքս գտնուող յանձնաժողովին։ Կ'ըսուի թէ Ատարազար ալ նոյն հրամանը գացած է ասկէ։»

ԳԱՐԱՄՈՒՍԱԼԻ ԳԱՆՁԸ.—Նիկոմիդիայի մեր Թղթակիցը կ'գրէ թէ անցեալները Թուրք թերթերու հրատարակած այն լուր թէ Գարամուսալի մէջ գանձ մը երեւան ելնելով հսկողութեան տակ առնուեր եւ Պոլիսէ յատուկ պաշտօնեաներ գացեր են, եւն., նոյն տեղէն ստացուած տեղեկութեանց համաձայն սխալ է։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ վերջին անօրինութեան վրայ, որ շոգենաւով զբօսնոց երթեւեկող ուսանողներէն 20 փարա անցագին առնել կ'տրամադրէր, 15 օրուան մէջ 600 ուսանողներ դիմում ըրեր են, եւ կ'յուսացուի թէ այս թիւ պիտի կրկնապատկուի քիչ ատենէն։

ՓՈԹՈՐԻԿ.— Առջի օր, հարաւային սաստիկ հովի պահուն Մոտայի մօտերն առագաստ բռնած մակոյկ մ'ընկղմեցաւ, բայց մէջը գտնուողներն ազատուեցան։ Մաքրիգիւղի առջեւ մակոյկ մ'ընկղմեցաւ։ Ի Գում-Գափու մավունա մը ցամաք իյնալով խորտակուեցաւ։ Այլ և այլ տեղեր ծովաբաղնիքներ փլան։

Մ. ՔԻՒԼՄԱՆ, որ Անատոլուի երկաթուղեաց ընդհ. տնօրէնի պաշտօնէն հրաժարած էր, վեց ամիս եւս պիտի չարունակէ պաշտօնը։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ անցեալ շաբթու 26700 կենդինար անկուտ չամիչ ծախուեցաւ 2.30—5½ ղրշ.ի։ Անցեալ տարի այս միջոցին 15000 կենդինար ծախուած էր 2—5¾ ղրշ.ի։

ԾԱՂԿԱԽՏ.—Լարնաքայի մէջ (Կիպրոս) ծաղկախտ երեւան ելեր է և ձեռք առնուած միջոցները բաւական չեն. եթէ առաջքը չառնուի ամբողջ կղզւոյն մէջ պիտի ճարակի։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանն երէկ մահուան դատապարտեց Գարթալցի Պահրի անուն մարդ մը որ Պոլսոյ Էմին Էօնիւի մէջ Գապզիմալ Մէհմէտն սպաննած էր կռուի մը պահուն, որուն չարժառիթն էր անպարկեշտ կին մը։

ՊՈԼՍՈՅ վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղը վեց ամսուան բանտարկութեան դատապարտեց Թրամուէյի կառապան Մուսթաֆան որ անուշադրութեամբ իր վարած կառքին տակ կոխոտելով Օսման անուն մարդ մը, մահուանը պատճառ եղած էր։

ԿԱՅԾԱԿՆԱՀԱՐ.—Սեպտ. 5ին Մեծ Արմտան գիւղէն Իբէքեան Պ. Տիգրանի կինը կայծակնահար մեռեր է։

ՈՃԻՐՔ.— Երէկ Սկիւտարի մէջ Քիւրտ Հիւսէյին կռուի բռնուեցաւ բանջարավաճառ Սոզիրիի հետ, որ դաչոյնով ծանրապէս վիրաւորեց իր հակառակորդը՝ ոճրագործը ձերբակալուեցաւ։

—Առջի իրիկունն Ախըր Քաբուի կողմը խահուէճի Մէհմէտ կռուի մը հետեւանօք բէվօլվէրով ոտքէն վիրաւորեց Սալիհ անուն անձն, որ անմիջապէս դաչոյնը քաշելով Մէհմէտի կողը մխեց։ Երկուքն ալ ձերբակալուեցան։

—Երէկ ի Ղալաթիա երկու հրեայ դպրոցականներ՝ Մարքօ ու Տանիէլ ընկոյզ խաղալու ատենին կռուի բռնուեցան։ Մարքօ զմելիով իր հակառակորդը կուրծքէն ծանրապէս վիրաւորեց և փախչելու պահուն ձերբակալուեցաւ։

—Առջի գիշերը Ղալաթիոյ գինետուններէն միոյն մէջ կռիւ ծագեցաւ Շէրպէթճի Հիւսէյին անուն անձին և Գավանոզ Մէհմէտ անուն գնչուի մը միջեւ։ Մէհմէտ իր հակառակորդը գըլխէն վիրաւորեց դաչոյնով, բայց ձերբակալուեցաւ։

ՏՈՔԹՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

Հաստատուած յամին 1852

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականին, [illegible] (ըստ տարիքի), [illegible] երաշխաւորեալ։ «Սկոռբիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար աքցաններու միջոցաւ [illegible]։

Թիւ 396 Մեծ-Փողոց Բէյօղլու (Եանըքի փարմաքոպուսի վրայի յարկը Զօղրաֆեանց դէմ)։

Գաւառներէ յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 Նոր բացուած Երեսփոխանի փողոց ամէն օր։

Ե. Գ. — Հաւաստաւորեալ Եւրոպայի եւ Ամերիկայի առաջին կարգի ատամնաբոյժերու, ժամերը կիրակի օրերն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղինին։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐԵՐ

Մինչեւ լրագրոյս մամուլը դրուած պահուն հեռագիր չստացանք։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

ԲԱՑՈՒՄ, 25 Սեպտեմբեր

Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ. Օ. Ո.		24 17
Րումէլիի երկաթուղի Ֆր.		115 50
Օսմանիյէ	»	— —
Ռէժի	»	— —
Օսմ. Պանքա	»	15 20
Քրէտի ժէնէրալ օթթօմ.	»	7 —
Երկրագործական Պանքա	»	9 —
Սօս. Օթ. Շմէն է Վալ. Ա. Ո.		3 08
Օսմ. Ապահ. ընկեր.	»	4 08
Թրամուէյ բաժնեթ.		680 —
» Ժուիսանս		227 20
Թրամուէյ պարտաթ. Ֆր.		496 —
Տէրքօսի ջուրի ընկ.		333 —
Քարիւֆ Կ. Պոլսոյ	»	486 —

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քօնսօլիտէ ուբթ օրուան Օ. Ո.		3 —
» մէկ ամսուան »	»	— —
Րումէլի երկ. ուբթ օրուան »	»	— —
» » մէկ ամսուան »	»	— —

ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՆԵՐ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87 08
Անգլիական ոսկի	»	109 37
Բոլ Էմբէրիալ	»	89 25
Քրիմից	»	51 10
Մէճիտիյէ արծաթ	»	107 24
Րուպլի Թղթադրամ Օ. Ո.		8 61

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	ղրշ.	108 $\frac{1}{8}$
Փարիզ 3 »	ֆր.	23 07½
Ֆիօրին մանրա	»	10 93¾

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ, 6 Հոկտ.

Օսմ. քոնս. Սէրի Դ. բաց.	ֆր.	— —
» գոց.	»	22 57
» » » Բ.	»	42 57
» » » Գ.	»	24 87
Օսմանիէ	»	401 —
Րումէլիի երկաթուղի	»	116 —
Օսմ. Ռէժի		329 50
Օսմ. Կայս. Պանքա		— —
Ֆրանս. Ռանթ 3% Գ. Կ.	»	103 16
Քրէտի Լիօնէ	»	— —
Պանք տը Բարի	»	— —
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	— —
Իտալական Ռանթ	»	— —
Սպանիական արտաքին		— —
Չէք Լոնտոնի վրայ		— —
Դրամագլուխ		— —

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէյի Խասսայի Շահանէյէ աըլ ըլմահաճ չալը վէ քէօմիւր քիրէճինին միւնագասասընա պաշլանըլաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն իչ գիւնէ գատար միւչարէլէթլէրի իլեան օլունուր։

20 Եյլուլ 313 3—1

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԹԷ ՈՎ Է

ՅԱՐՄԱՐԱԳՈՅՆ ՊԱՆԴՈՒԽՏԱՎԱՅՐԸ

Եւթէլի բարձունքն հեռադիտակ լոյս մը կ'նշմարուի ակնկալութիւն կ'կեղէ ի մտուստ. քանի միջատներ կ'մնահանան հոն փայլկեանիրեն կը տարրալուծուին։ Ի Ֆրանսա յայտնանշան գաղթականութիւն մ'ունինք լոկ, որ յաջողած է կալուածք օսմանեաններուն չնորհիւ. նոյնից

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000 000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 12,433,000
ՀԱՍՈՅԹ 1895 ՏԱՐԻՈՅ 3,161,300

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՑՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,671,100
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐԻՈՅ 1,245,300

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ոչ նեյած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վաճառականութեան ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնէն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական մ[illegible] ուշաւ [illegible] մեծ գումարներ ապահովագրողաց կ'ըսեն վստահաբար գիրենք ներկայացնել, և իբր ապացոյց իրենց հաստատուն թեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուած վնասուց 20,000,00 Անգլ. Ոսկին կ'անցնէ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

‹ՄԱՐԻԹԱՅՄ›

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 5,000,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 00,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարները խիստ օգտակար պայմանաւ. Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնել ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 22 և 22 կը. ներկայացուցիչն, առ ԳԱՐՈՒՆԻԿ Ց. ՄԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալը Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց:

ՀՈՆԿ-ՔՈՆԿ — ՍԵՅԼԱՆ — Կ. ՊՈԼԻՍ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՑԻ

Խավրոսէան և Խաչգոսլեան
Ճելալ Պէյ Ալի Հան կից, Թիւ 10.

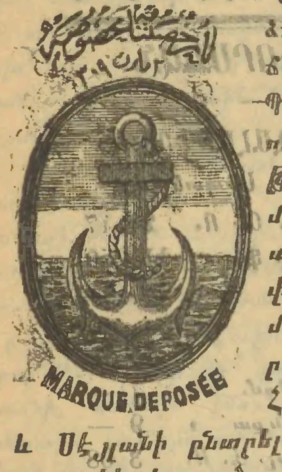

Ամէնէն ընտրելաւ թէյ վաճառատունն է Կ. Պոլիս, որ ճիւղեր ունի Օսմ. Տէրութեան ամէն կողմերը: Ջանասաց ապսպր ներ. ընդ փութով և խնամով կ'գործադրուին: Չինական, Հնդիկ, Ճավայի և Սէյլանի ընտրելագոյն թէյեր, ուղղակի բերուած, կ'գտնուին հոն: Թէյի նոր հունձքն սկսած է գալ: Զգուշացէք սոյն վաճառանիշին կեղծերէն:

Փնտռել ԽԱՎՐՈՒՍԵԱՆ ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ ապրանքները: 80—9

ԱԶԴ. — Առաջին կարգի դերձակուհիներու հետ մրցելու կարող հայ դերձակուհի մը՝ նաև քաղաքական գաստիարակուած սպասուհի մը կ'յայտարարէ թէ պատրաստ է ծառայելու մայրաքաղաքիս հարուստ կամ միջնակարգ տուներու էջ մեայուն կերպով: Դիմել Բիւզանդիոնի Խմբագրատուն: 10—6

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերբուլ և Միջերկրական Ծովու Բանող Շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ամասիա	3500	Թ[illegible]պս	2500
Ալամէտա	3500	Մարլբօրօ	2500
Մէնիա	3500	Նէրաա	2500
Անիապիս	3000	Բեքա	2250
Ալօր	3000	Օ[illegible]իս	2250
Անօրի	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3550	Կասքոնի	1500
Ֆար[illegible]	2750	Կիէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
3, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ

ՍԻՆԿԷՐ

ԼԱՒԱԳՈՅՆՆ ԱՄԲՈՂՋ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ

ԹԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Կ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ՎՍՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ Ի ԳԱՒԱՌՍ ԵՒ Ի ՊՈԼԻՍ

Զմիւռնիա. — Մեծ-Փողոց Կամաթա Մէպալ Լիւէին դիմաց:
ՊԱՂԱՔԻԱ. — 1 Անկէր Թիւնէլի եամէն. 2 Թարաքեօյլ. Թիւ 120, Շիշլիի Թրամուէյներու կայարանին դիմաց:
ՊՈԼԻՍ. — Սիրքէճի, Հոճա-Փաշա, Նշար Ալի Ճառաճխի Թիւ 1 և Սուլթան Պայազիտ Թրամուէյի կայարանին դիմաց Թիւ 13.

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
ընդ մէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալարմիօ	1069	Տօմինօ	937	Խաահօ	5540	Բօլօ	510
Ալէքթօ	3607	[illegible]րօ	2383	Ճինօ	1080	Րիալթօ	2229
Ա[illegible]էլլ	1541	Տրաքօ	713	Քլէօ	1 53	Րինալտօ	1663
Արիօսթօ	2377	Տինամօ	504	Քօլլինօ	2307	Րօլլօ	1613
[illegible]ամօ	1822	Էպրօ	2464	Քօմօ	1700	Րօմէօ	1789
Զորօտինօ	1264	Էլսո[illegible]օ	1529	Լէօ	1053	Րօզարիօ	18[illegible]
Պր[illegible]	1076	Էր[illegible]օ	1481	Լէանդրօ	2271	Սաբֆօ	1113
Պր[illegible]նօ	841	Ֆլոոօ	954	Լիվօրնօ	1643	Սիրի	1735
[illegible]	4431	Ֆինլանտ	1828	Լօ[illegible]նօ	3191	Սիլլի	193
Գէյրօ	1671	Ֆլամինկ	849	Մալմօ	724	Սպէրօ	1200
Գալի[illegible]	1337	Ֆրանկլաքօ	4582	Մարէնկօ	2273	Թասսօ	1328
Գ[illegible]լէօ	1244	Կալլիէօ	3060	Մարդէլլօ	3709	Թ. Ուիլսըն	1546
Գ[illegible]օ	1094	Կիդամօ	1243	Միքադօ	3557	Թօքիօ	3827
[illegible]	2729	[illegible]օղօ	1011	Միլօ	1057	Թ[illegible]	1?70
Սիսէրօ	1834	Կրօտօնօ	1 95	Մոնդէվիդէօ	1735	Թօրրինօ	4?7
Գլիօ	2697	Հիրօ	1775	Մուրիլլօ	24	Ուրպինօ	2429
Գօլօ	4235	Հիաալկ	1581	Նէլօ	1 83	[illegible]	191
Գօմ[illegible]	1497	Հինօ[illegible]	3720	Օթիօ	1100	Վօլօ	1289
Գ[illegible]	2906	Հօրադիօ	3600	Օնիմբորի	40 6	Վոլթուռնօ	2?96
Գօրսօ	895	[illegible]	596	Օրլանտօ	1 35	Վէսօ	1850
Տի[illegible]	4811	Իակօ	2354	Բալէրմօ	1637	Զէրօ	1200

[illegible] ամիսը, Նաև Ուսուց [illegible] վաճառք Հըլէն [illegible] պարտաւ և Օտեսա ուղևորած է:
[illegible], Նաև Ուսո ընդ [illegible] վաճառքով Հըլէ մեկնած է ամսոյ 28 ին և հոկտ. 11 ին հաս [illegible]:
[illegible] շոգենաւ [illegible], ընդհ. [illegible] կ'բեռնաւորի ի Հըլ և հոկտ. 8 ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար:
Դիմել առ գործակալս Ք. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐՈՋՕ
Թիւ 17–18, Քիւչիւք Մուլէթ խան, Ղալաթիա

ՀՐԱՇԱԼԻ ՍՊԵՂԱՆԻ ՄՈՐԹԻ

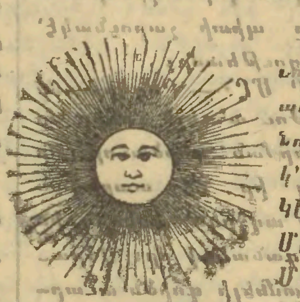

Ամէն [illegible] տարապայ թիւն ցաւը գանուած կարենալ [illegible] և ԲԱՑԱՐՁԱԿԴ է ՄՈՐԹԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ամէն ձեւին համար: Ցցոց և մեծերու աչքերէն և մարմնոյն այլ մասերէն ամէն պորտաքում կ'վանէ, և չուռավ կ'ըրէ է — ՎԷՐՔԵՐ, ՊԱԼԱՐՆԵՐ, ԱՅՏՈՒՑՆԵՐ, ԲԱՂՑԿԵՂՆ (եթէ ժառանգական առ ալ,) ՈՒՌԵՑՔՆԵՐ, ՄՈՐԹԻ ԲՈՐԲՈՔՈՒՄՆԵՐ, ՑՕ ԱՑԱՒՈՏ անդամներ, ՄԿՆԱՑՈՒՑՆԵՐ, ԳԼԽՈՒ վէրքեր, ՈՏՔԻ ցաւեր, ԳԵՂՁԱՅ ԳԱՅԼԱՐՈՒՄ, ՁԵՌՔԻ քոսոտ ձեռք, ցանակի ԿՏՐԱԾՆԵՐ, ԱՉՔԻ [illegible] ՕՃԱՆԵԼԻՔ ԱՉՔԻ, ԵՐԱԾԻ [illegible] [illegible], որ կ'լօրէ, [illegible] ԱՍԻԼՒ ՓԵՐԵԻ, ԹԵՓԻՆ, ԾՃԱՒՏԻ, ԲՈՐՈՏՈՒԹԵԱՆ, ԳՈՁԻ, ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԼԻՒՏԱԻ, ՈՍԻ և նման [illegible] գերազանց գեղեցիկ գործն:
Հրաշալի օգտակարութեան — ԾՈՂԱՑԱՒԻ, ԳԼԽՈՒՑԻ, ՄԿՆԱՑՈՒՆՑԻ, և ՄԷՋՔԻ ՌՈՆՈՒԵԼՈ [illegible] ամէն երկրի [illegible] համար այս Օծանելիքով [illegible] ԱՆԴԱՄԱ ՑԻՏՈՒԹԵԱՆ համար օծէ [illegible] և [illegible] [illegible] ԿՈՇՏՆԵՐՈՒՆ քաթ մը օծելով նմանապէս ՈՏՔԻ [illegible] ԿՐԻԵՐՈ [illegible] այս սպեղանին [illegible] 24 ժամ անդ մը փոխեցէք: [illegible] [illegible] ՈՉ ՄԷԿ ՈՒՆ կամ ՆԱԽ [illegible] Գին 3 չ. 6 բ. և 5 չ. [illegible] ՀՐԱՇԱԼԻ ՄՈՐԹԻ ՍՊԵՂԱՆԻ Ընկ. որ յՕհայո. [illegible] միակ կեդրոնատեղ և ԷՏՄԸՆՏ ՔԱՌՈՒԱՆԱ Ընդհ. Անգլ. վաճառատուն 95—97 Կալաթա Շիշլիի Թրամվայի կայարան [illegible].

ՄՕՐԳԱՆ ՆԵՐԿ

Նոր գիւտ մը, [illegible] ալեհերներու [illegible] ու մօրուքը [illegible] ու [illegible] հաւ [illegible] կ'վերադառնայ [illegible] Մօրգանի [illegible] [illegible] կ'գործածէ [illegible] բոլոր [illegible] 95—97. [illegible] Թրամվայի կայարանին մօտ:

Հ. ԵՒ Ա. ՍԷԹԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ ՑԱՄԻՆ 1878, ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Մօհարճի խան Սուլթան-Համամ, վերը սփն մօտ Թիւ 4 Աէրմի են ապարանին կի Կ. Պոլիս

Ա[illegible] [illegible] ներեին ժամանակը [illegible]
ՑԱՑՏԵ. — [illegible] և Մուսլինի վրայ [illegible] ամէն այնքան նմանութեամբ [illegible] համար նոր տեսակներ, Վօլաննաբ Նիւանս ու Հաւանան: ՏԱՖԹԷԱ. — Վայան էին, Դառ [illegible] Բէօրկէր, Շանթիյեռի Պորմօն, Խալ [illegible] ամէն տեսակ Մետաքսէ, Բեթանէ և Բուրդէ: — ԲԱՄԱՍԱՆՏԸՐԻ. — [illegible] գով, և առանց Պանծալքի Մետաքսէ և ոսկեղօծ զանազան տեսակներ; Մօթիֆ Կառնիթիւր, Սէնթիւր, Մառապու Փետուր և այլն: ԳՈՐՏԷԼԱ. — Կօն, Մուսլէ, Մաթինէ, Ծանթէլի Շանժան Թաւշեայ ամէն տեսակներ ամէն լայնքով: — ԳՐԵՊ ԵՒ ԿԱԶ. — Դեէշ Շին, Գաէտ Անկլէ, [illegible] Կոզ, Կըրնատին, Պալօքէժ ըսուրդ և մետաքս Թալաթան, Մուսլին և այլն: — ՑԱՔԻԵՕՂ. — Ամէն տեսակ Թ[illegible] Թիւլէյալ, Ֆօքէօ Ֆիշիւ, Շաք [illegible], Գիպիւր Վէլ, Թիւլ Վարազար [illegible] և Տանթէլայլ, ձերքով և պատրաստ շինուած ճերմակ [illegible] ՉԱՆՆՈՑ. — Կաշէ, Մետաքսէ և Թթանէ: — ՔՈՐՍԷ. — Դ[illegible] երևի և ձեւաւոր, պարզ, Բեղուն և մետաքս է: — ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՔՕՂԸ [illegible] և գլխարկ: — Բ[illegible] ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ. Ծալ Ֆիշիւ [illegible] — Շալ [illegible] Շալ Գրաւանկրա ամար, Ծաղիկ [illegible] Ծալ Նրանց մէջ երևութիւնն:
Ամէնքն ալ [illegible] գործարանները բերուած: Ծաջակառոյ և չափաւոր [illegible] ՈՐԱՇ ԳԻՆԵՐ և [illegible] Մեծաքանակ և [illegible] վաճառումներ:

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑՆԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ՔԱՔԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Տաքեր[illegible] և Պեէշտի միջեւ
[illegible]
Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175

[illegible] Նաւաշէքել, ու [illegible] և այլ [illegible] անց համար
Դիմել առ գործակալաց
ԹՈՒՄՈՒՆ ԲԵԳՈՒ
Մահմէտ [illegible] Թ. 1

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ' ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ» ՕՐԱԳՐՈՅ
Կ. Պոլիս, Նօ 38 Պապը Ալի Ճատտէսի

կեանք՝ ծովու ուրախ և անվ[illegible] ձուկն ու խաղը կ'յլեցնէ, որը առանց ջուրի պիտի պաղէն եղ[illegible] մեռ խլրտումի ճիգերով: Այդ մրցումի աշխարհին մէջ Հայն ունեցած է բաւական Թուով կամքի տէր անհատներ, [illegible] [illegible] ուղէլն գործ ատուին ջանաու կամքին ու բաղձին [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] են [illegible], [illegible] գերը [illegible] Փրանսայի չէ կալով [illegible].
ԱՆԳԼԻԱ. — Երկրին տէր զէջը և բոլոր բնական հանդամանքներու կենդանացուցակներ [illegible] բովին տէրեր են պանդխտութեան մտացածին գաղափարին ծառայ Հայերուն: Գոտի ձուկը ծովու ազի ջուրին մէջ կ'րծայ ապրիլ՝ այն փոփոխութիւնները [illegible] ինչ որ պիտի պատահէր [illegible] խաւ [illegible] [illegible] համեմատութեան [illegible] պատճառներու կարգը [illegible] հոյ [illegible] ամենակարևոր հարցը ծագի, և այս ընդհանուր է [illegible] մէկ երկրի համար: Անգլիա մայրաքաղաքին [illegible] Հայու [illegible] Եգիպտ [illegible] չապատ, պարզ, կամ պայծառա-

գոյն, գիրքին [illegible] կամ [illegible] [illegible] կամ [illegible] [illegible] է [illegible] պայման մը չէ պանդուխտին համար [illegible] ծննդավայրի [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] դիւցազնական [illegible] մէջ ճեղքեցաւ, [illegible] Անգլիոյ վրայ [illegible] [illegible] մէջ կ'ձուլենք: Անգլիացին այն [illegible] չէ իր երկրին մէջ, [illegible] Տ[illegible] [illegible] մէջ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: Տա [illegible] Անգլիոյ մէջ [illegible] [illegible] Թ[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] մէջ [illegible] [illegible] է [illegible]: [illegible] պաշտօն անգլիական [illegible] գործաւոր [illegible] մը սա պատասխանը. —

«[illegible] է որ [illegible] [illegible] խոստումներն, [illegible] կալական [illegible] [illegible] կ'ապահովցնէն իրենց երկիրը [illegible] մէջ Մխիթարի [illegible] իրենց երկրին [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] երկրներու, [illegible] աշխարհի զանազան [illegible] [illegible] Ավրիկէի [illegible] [illegible] Ամերիկայի [illegible] [illegible] Թեւ Նէրուայ [illegible] [illegible] [illegible] գրգռէ: Հայ Երիտասարդ [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] Մեր [illegible] կ'նկ բաց [illegible] ամէն գործերը, օրինակի [illegible] մէջ [illegible] [illegible] ; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] մէջ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] գիտակցութեան [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] անկարելի է այս ամէնքը [illegible] թիւններն իբրև [illegible]

միջեւ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] անտարբերութեան [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ապառնութիւնները [illegible] կ'խաբուին քան թէ [illegible] կ'շարժին: Ամէնէ տպէ՞լը կարգացած է Ցակոբ Նահապետի, Յովսէփի վերջին կտակն, իրենց [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] մը անցեալ օր [illegible] [illegible] կ'արձանէր սրտէն. «Անտուած հողին խաբեբայի մէջ [illegible] [illegible] [illegible] և մեր [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Նոր-Եգիպ[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] իւր, ոչ բնիկ. կ'ապրիս հոն ու կը [illegible] խանիս չարաչար, եթէ մեր նպա-

տակ ապրիլ [illegible] է. Ճ'հատատեմ նամակ գրեն խօսքը. «Հայերու համար [illegible] [illegible] Ամերիկան է [illegible]» Ծննդավայրի սէրը [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Եգիպտոս [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] կ'ըսեն [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Փոխաւելեան իբրև [illegible], [illegible] Ա[illegible] [illegible] կ'ենդրէ ու կ'արժանանայ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Եգիպտոսէն: Միթէ ոն է ամէն ազգի համար իր ծննդավայրն [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ՄԻՍԱՔԻՆ ԱԱՍՏՈՒՐ

ՎԵՐՋ